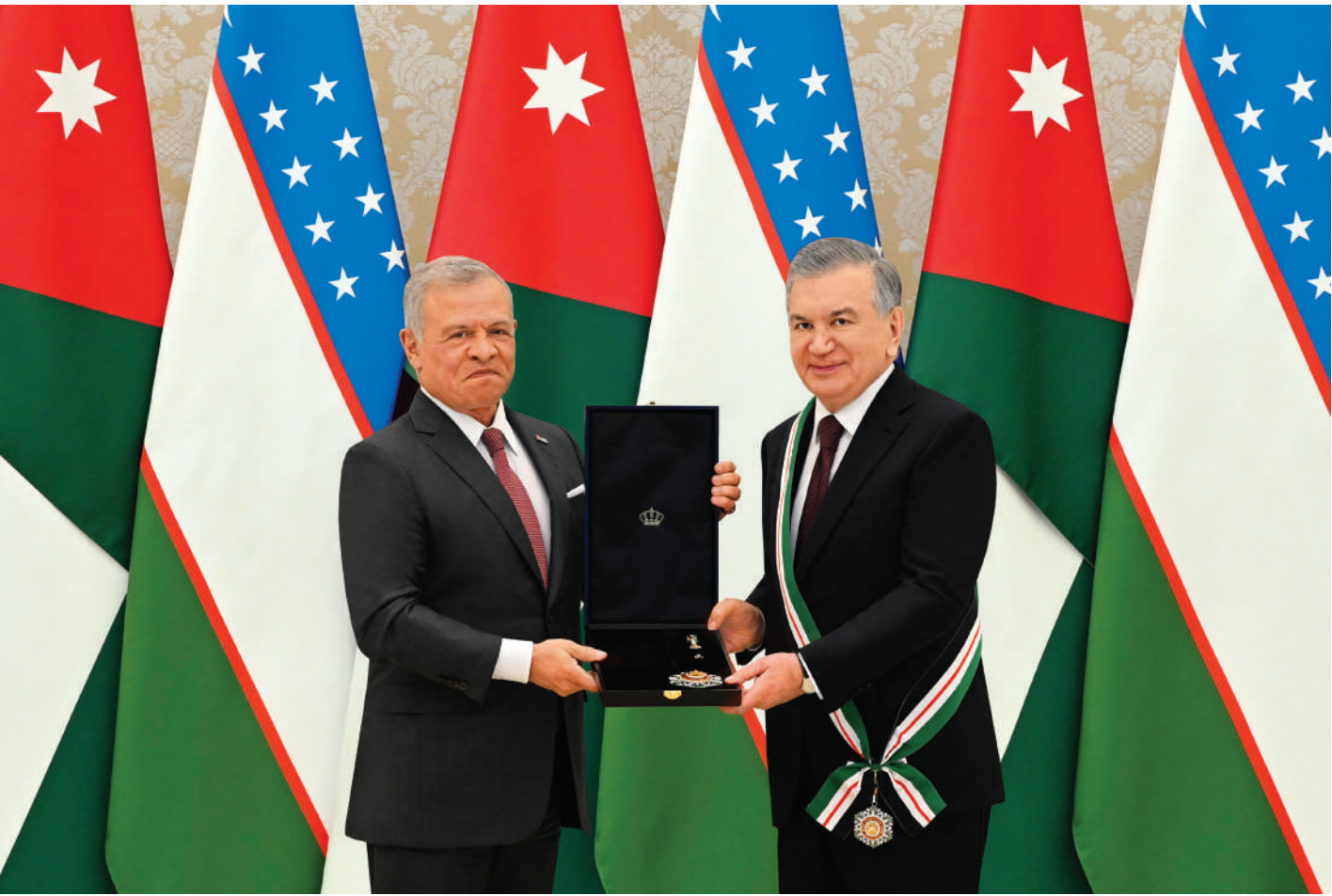

ЎЗБЕКИСТОН ВА ИОРДАНИЯ ЎРТАСИДАГИ АНЪАНАВИЙ ДЎСТЛИК ВА КЎП ҚИРРАЛИ АМАЛИЙ ҲАМКОРЛИК МУНОСАБАТЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг таклифига биноан Иордания Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайн 25-26 август кунлари давлат ташрифи билан мамлакатимизда бўлди.

Иордания Яқин Шарқ минтақасида жойлашган, 12 та ҳудуддан иборат давлат. 11,7 миллион аҳоли истиқомат қилади. Жаҳон банкининг расмий маълумотларига кўра, 2024 йилда Иорданиянинг ялпи ички маҳсулоти 53,3 миллиард долларни, аҳоли жон бошига 4700 долларни ташкил қилган. Ташқи савдо айланмаси 37,1 миллиард доллардан ошди. Иордания асосан фосфатлар, тайёр кийим-кечаклар, тўқимачилик ва кимё саноати маҳсулотлари экспорт қилади. Фосфатлар бўйича жаҳондаги етакчи экспортёрлардан бири, бу минераллар, асосан, ўғит ва кимёвий моддалар сифатида экспорт қилинади. Иорданиянинг тўқимачилик саноати маҳсулотларининг катта қисми АҚШ ва Европа Иттифоқига йўналтирилган.

Иордания иқтисодиёти асосан хизматлар соҳасига асосланган бўлиб, ялпи ички маҳсулотининг 75,5 фоизини ташкил этади. Жаннатнинг ҳиссаси — 19,6 фоиз, қишлоқ ҳўжалигининг эса — 4,9 фоиз.

Туризм миллий даромаднинг муҳим қисми ҳисобланади. Иорданияда табиий ресурслар, хусусан, нефть ва газ захиралари кам. Давлат фосфат, калийдан тайёр маҳсулотлар ва кимёвий моддалар экспортга таянади.

Халқаро молиявий ёрдам Иордания иқтисодиёти учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга. Мамлакат Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки ва Кўрфаз мамлакатлари каби до-норлардан ёрдам олади. Ушбу ҳамкорликлар, шунингдек, иқтисодиётни диверсификация қилиш ва инфратузилмани модернизация қилиш бўйича олиб борилган саъй-ҳаракатлар

билан бирга Иорданияга қийин геосиёсий ва иқтисодий шaroитда барқарорликни сақлаб қолишга ёрдам бермоқда. Иқтисодий эркинлик индекси бўйича жаҳон рейтингда Иордания 69-ўрин, минтақавий рейтингда эса 6-ўринни эгаллайди. Ишбилармонлик муҳити бўйича жаҳон рейтингда Подшоҳлик 65-ўринда туради.

Иордания дунёдаги энг йирик фосфат ишлаб чиқарувчилардан бири ҳисобланади ва бу борада ТОП-5 таликка қиради, унинг тасдиқланган захиралари 1,5 миллиард тоннадан ошди. 2024 йилда барча конларда қуруқ фосфатнинг умумий ишлаб чиқариш ҳажми 11,5 миллион тоннага етган.

Ўзбекистон 1993 йилда Иордания билан дипломатик муносабатлар ўрнатган ва ҳамкорлик қилиб келади. Давлатларимиз ўртасидаги товар айирбошлаш ҳажми 2024 йилда қарийб 4,6 миллион долларни ташкил этди ва жорий йилнинг биринчи ярмида эса бу кўрсаткич 4,3 миллион долларга етди. Томонлар товар айирбошлаш ҳажмини бир неча қарра ошириш имкониятига эга ва бундан самарали фойдаланилмоқда.

25 август кунин Самарқанд шаҳри аэропортида Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайни Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев кутиб олди.

Икки давлат раҳбарлари Самарқанд шаҳрининг улуғвор тарихий обидалари, муқаддас қадимларни зиёрат қилди.

Ташрифнинг асосий тадбирлари 26 август кунин Самарқанд шаҳридаги Конгресс марказида ўтказилди.

Дастлаб Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайни расмий кутиб олиш маросими бўлиб ўтди.

Конгресс маркази биноси олдидаги майдонда фахрий қоровул саф торди. Ўзбекистон Президенти олий мартабали меҳмонни самимий қарши олиб, шоҳсупага таклиф қилди.

Ҳарбий оркестр икки мамлакат давлат мадҳияларини ижро этди.

Ўзбекистон Президенти ва Иордания Подшоҳи фахрий қоровул сафини олдида ўтиб, расмий делегация аъзоларини қутлади.

Музокаралар олдида давлат ташрифи дастури доирасида Иордания Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайн Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ҳамроҳлигида юртимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар кўргазмаси билан танишди.

Конгресс марказида хорижий бозорлар учун халқаро стандартларга жавоб берадиган кенг турдаги юқори сифатли маҳсулотлар кўргазмага қўйилган.

Олий мартабали меҳмонга тоғ-кон, фармацевтика, кимё, тўқимачилик, заргарлик саноати, қишлоқ ҳўжалиги ва ахборот технологиялари каби соҳалардаги технологик босқичлар, ишлаб чиқариш қувватлари, инновацилар ва қўлланилаётган энг илгор усуналар ҳақида батафсил маълумот берилди. Экспозициядан юқори қўшилган қийматга эга тайёр саноат маҳсулотлари намуналари: дори воситалари, тиббий асбоб-усуналар, минерал ўғитлар, тўқимачилик, трикотаж ва заргарлик буюмлари, хунарманчилик маҳсулотлари, IT ечимлари ва бошқалар ўрин олган.

Иордания етакчиси Ўзбекистон маҳсулотлари ва саноат салоҳиятини юксак баҳолади. Давлат раҳбарлари етакчи корхоналар кооперациясини кенгайтириш, ўзаро таъриба алмашиш ва технологиялар трансферини амалга ошириш муҳимлигини таъкидладилар.

Шундан сўнг Конгресс марказида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайннинг музокаралари бўлиб ўтди.

Сиёсий мулоқот ва маданий-гуманитар алмашинуви янада ривожлантириш, савдо-иқтисодий ва инвестициявий ҳамкорликни кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди. Учрашув аввалида Иордания Подшоҳи давлатимиз раҳбарига ташриф билан келишга таклиф қилгани ҳамда Иордания делегациясига кўрсатилаётган илиқ ва самимий қабул учун миннатдорлик билдирди.

Дипломатик муносабатлар тарихидаги илк олий даражадаги ташриф икки томонлама ҳамкорликда янги босқични бошлаб бериш ва уни кенг қамровли шериклик даражасига кўтаришга хизмат қилиши таъкидланди.

Ўзбекистон ва Иордания ўртасидаги анъанавий дўстлик ва кўп қиррали амалий ҳамкорлик муносабатлари мустаҳкамланиб бораётгани, икки мамлакатда амалга оширилаётган ислохотлар стратегиялари ўхшашлиги қайд этилди.

Етакчилар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Ислам ҳамкорлик ташкилоти ва бошқа халқаро тузилмалар доирасида самарали ҳамкорлик олиб борилаётганини мамнуният билан қайд этиб, ташаббусларни ўзаро қўллаб-қувватлашнинг фаол давом эттириш зарурлигини таъкидладилар.

Давлатлар ташқи ишлар вазирликлари ўртасидаги конструктив мулоқотни ва идоралар ўртасидаги яқин алоқаларни давом эттириш зарурлиги қайд этилди.

Икки томонлама савдо кўрсаткичларини қаррасига ошириш, қўшма инвестиция лойиҳалари ва савдо шарномаларини амалга оширишга тайёрлик тасдиқланди.

Кимё ва тўқимачилик саноати, “ақлли” қишлоқ ҳўжалиги, геология, соғлиқни сақлаш ва фармацевтика, туризм ва бошқа тармоқларда кооперацияни кенгайтиришга келишиб олинди.

Ҳукуматлараро комиссия ва Ишбилармонлар кенгашини ишга тушириб, жорий йил якунигача уларнинг илк йиғилишларини ўтказиш таклифи билдирилди. Икки мамлакатнинг етакчи компания ва ишлаб чиқарувчилари иштирокида Ўзбекистон — Иордания бизнес форумининг ўтказилиши ишбилармон доиралар ўртасида узоқ муддатли шериклик алоқаларини ўрнатишга хизмат қилади.

Маданий, таълим ва туризм соҳаларидаги алмашинувларни, шу жумладан, қўшма маданият ҳафталиклари, концертлар, экспозиция ва кўргазмалар ўтказиш орқали янада фаоллаштиришга тайёрлик билдирилди.

Ўзбекистон ва Иордания халқлари ўртасидаги дўстлик алоқалари узоқ тарихга эга бўлиб, бугунги кунда янги босқичга кўтарилмоқда. Шу нуқтаи назардан, умумий маънавий меросни биргаликда ўрганиш

соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш, икки мамлакат исломшунослик марказлари ва институтлари ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлаш масалалари муҳокама қилинди.

Томонлар бағрикенг ва маърифатли ислом гоёларини биргаликда илгари суриш зарурлиги ҳақида яқдл фикрга келдилар. Давлатимиз раҳбари Подшоҳ Абдулла II томонидан бундан ўн йил олдин бошланган “Ақаб-жараёни” ташаббусини юқори баҳолаб, ушбу муҳим ташаббуснинг навбатдаги йиғилишларидан бирини Самарқанд шаҳрида ўтказишни таклиф этди.

Икки мамлакат пойтахтлари ўртасида мунтазам авиакатновларнинг йўлга қўйилиши ва визасиз режим жорий қилиниши ишбилармонлик алоқалари ва ўзаро сайёҳлар оқимининг кўпайишига хизмат қилиши таъкидланди.

Глобал ва минтақавий аҳамиятга молик долзарб масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди.

Музокаралар якунида Подшоҳ Абдулла II ибн ал-Ҳусайн давлатимиз раҳбарини Иорданияга ташриф билан боришга таклиф этди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайн Шериклик муносабатларини мустаҳкамлаш тўғрисида қўшма баёнот қабул қилдилар.

Умуман, ташриф доирасида 15 та икки томонлама ҳужжат имзоланди, жумладан:

- экстрадиция тўғрисида битим;
- инвестицияларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш тўғрисида битим;
- қўшма комиссия тузиш тўғрисида битим;

— виза талабларини бекор қилиш тўғрисида битим;

— олий таълим ва илмий тадқиқотлар соҳасида ҳамкорлик тўғрисида битим;

— туризм соҳасида ҳамкорлик тўғрисида битим;

— ҳаво қатнови тўғрисидаги ҳукуматлараро битимга ўзгартиришлар киритиш тўғрисида баённома;

— товарлар ва транспорт воситалари ҳаракати тўғрисидаги дастлабки маълумотларни онлайн алмашиш тўғрисида баённома;

— қишлоқ ҳўжалиги соҳасида ҳамкорлик тўғрисида битим;

— ўсимликлар карантини ва ҳимояси соҳасида ҳамкорлик тўғрисида битим;

— ветеринария соҳасида ҳамкорлик тўғрисида битим;

— стандартлаштириш, метрология ва мувофиқлини баҳолаш соҳасида меморандум;

— диор ишлари бўйича англашув тўғрисида идораларо меморандумлар;

— Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайннинг давлат ташрифи давомида эришилган келишувларни амалга ошириш бўйича амалий чора-тадбирлар режаси.

Иордания Подшоҳининг давлат ташрифи доирасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевни Иорданиянинг “Ан-Наҳда” (“Ренессанс”) ордени билан тақдирлаш маросими бўлиб ўтди.

Ушбу мамлакатнинг олий мукофотини давлатимиз раҳбарига Иордания Ҳошимийлар Подшоҳлиги Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайн шахсан топширди.

— Ушбу мукофотни кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш борасидаги умумий саъй-ҳаракатларимизнинг муносиб эътирофи, шунингдек, мамлакатимизда Учинчи Ренессанс пойдеворини яратётган Ўзбекистон халқига дўстона муносабат ва ҳурмат ифодаси сифатида катта мамнуният билан қабул қиламан, — деди Президентимиз.

Иордания Подшоҳининг Ўзбекистонга тарихий ташрифи ва самарали музокаралар натижасида мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар янги шериклик даражасига кўтарилди. Етакчилар сиёсий, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт ва маданий-гуманитар соҳалардаги ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантиришга келишиб олдилар.

Давлатимиз раҳбари Подшоҳ Абдулла II ибн ал-Ҳусайн Иорданиянинг жадал ривожланишига, мамлакатнинг тинчликсевар ташқи сиёсатини амалга оширишга, халқаро ҳам-жамятдаги нуфузи ва таъсири юксалишига қўшган ҳиссасини алоҳида қайд этди.

Президентимиз ушбу юксак мукофот Ўзбекистон ва Иордания халқлари ўртасидаги мустаҳкам дўстлик рамзи сифатида муносиб ўрин эгаллашини таъкидлади.

Давлатимиз раҳбари сўзининг якунида Подшоҳ Абдулла II ибн ал-Ҳусайнга мукофот учун яна бир бор миннатдорлик билдириб, Иордания халқига тинчлик-осойишталик ва раванг тилади.

Ўзбекистон — Иордания саммити якунида биргаликда даракт экиш маросими бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Иордания Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайн Самарқанддаги Конгресс маркази богдида эман эқдилар.

Маросим Ўзбекистон — Иордания муносабатларида янги давр бошланётгани ҳамда етакчиларнинг халқларимиз ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга интилиши рамзи бўлди.

Тадбирлар якунлангач, Самарқанд халқаро аэропортида олий мартабали меҳмонни Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев кузатиб қўйди.

Айтиш мумкинки, Президентимиз таклифига биноан Ўзбекистон — Иордания дипломатик муносабатлари тарихида илк бор Иордания Подшоҳининг юртимизга амалга оширган давлат ташрифи икки томонлама ҳамкорликда янги босқични бошлаб бергани ва уни кенг қамровли шериклик даражасига кўтаришга хизмат қилиши билан аҳамиятга бўлди. Икки кун давомида давлатлар етакчиларининг самимий ва дўстона мулоқотлари, самарали музокаралари натижасида ҳамкорликни ривожлантиришнинг устувор ва истиқболли йўналишлари белгилани ҳамда уларни кенгайтириш боришга келишиб олинди.

Зиёдулла ЖОНИБЕКОВ,

Ғолиб ҲАСАНОВ,

Иқром АВВАЛБОВЕВ,

ЎЗА махсус мухбирлари

2025 ЙИЛ ЎЗБЕКИСТОН ВА ЮНЕСКО УЧУН ТАРИХИЙ ЙИЛ БЎЛАДИ

Ташкилот бош конференцияси 1985 йилдан буён биринчи марта Париждан ташқарида — Самарқандда ўтказилади

ЮНЕСКО бош директорининг биринчи ўринбосари Син Цюй Ўзбекистон давлат мустақиллигининг 34 йиллиги муносабати билан мамлакатимиз халқига ўзининг байрам қутловини йўлади:

— 1 сентябрь — Ўзбекистон Республикасининг Мустақиллик кунини муносабати билан ЮНЕСКО бош директори номидан Ўзбекистон халқига самимий табриклар ва эзгу тилаларни йўлламан.

Бу йил Ўзбекистон учун ҳам, ЮНЕСКО учун ҳам тарихий йил бўлади, чунки ташкилот бош конференцияси 1985 йилдан бери биринчи марта Париждан ташқарида ўтказилади.

Ушбу муҳим тадбирни Самарқанд шаҳрида ўтказиш тўғрисидаги қарор Ўзбекистоннинг маданий дипломатия, таълим соҳасидаги ислохотлар ва глобал ҳамкорликдаги етакчи ролининг халқаро миқёсда эътироф этилиши ортиб бораётганидан далолат беради.

Шунингдек, Бош конференциянинг 43-сессияси олдида шу йил

27-28 октябрь кунлари Самарқанд шаҳрида ЮНЕСКОнинг 14-Ёшлар форумини ўтказиш таклифи учун Ўзбекистондан миннатдоримиз. Ушбу форум иқлим ўзгаришининг ижтимоий оқибатларини ва иқлимга адолатли ўттиш зарурлигини муҳокама

қилиш учун муҳим платформа бўлиб, айниқса, ёшларга эътибор беради.

Ўзбекистоннинг ЮНЕСКО миссиясига содиқлиги Президент Шавкат Мирзиёев ва ЮНЕСКО бош директори ўртасида 2025 йил 12 март кунин Парижда бўлиб ўтган учрашувда Ўзбекистоннинг тинчлик, билим ва барқарор ривожланиш тарафдори эканлиги яна бир бор тасдиқланди.

Шунингдек, ҳукуматингиз ташаббуси билан Рубоб яшаб ва ча-лиш санъатининг 2024 йил охирида ЮНЕСКО Инсоният номоддий маданий мероси репрезентатив рўйхати-га киририлгани билан табриклашга ижозат бергайсиз.

ЮНЕСКО Ўзбекистоннинг дон-мий қўллаб-қувватлашини юксак қадрлайди ва келгусида янада фаол ҳамда самарали ҳамкорликка умид қилади.

“Дунё” АА

Париж шаҳри

ИОРДАНИЯ ПОДШОҲИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИ

Марказий Осиё – Яқин Шарқ алоқалари ривожланишига мустаҳкам замин яратди

Хорижий экспертлар олий даражадаги биринчи Ўзбекистон — Иордания саммити якунлари ҳақида

Иордания Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Ҳусайн 25-26 август кунлари давлат ташрифи билан Ўзбекистонда бўлди ва бу икки томонлама муносабатларда янги босқич ҳисобланади.

Ташрифнинг асосий воқеалари бугунги кунда Марказий Осиё минтақасининг муҳим дипломатик марказига айланиб бораётган қадимий Самарқандда бўлиб ўтди. Шу муносабат билан ташриф дастуриндан шаҳардаги қадимий меъморий обидалар — Шоҳи Зинда мажмуаси, Амир Темур мақбараси ва Регистон майдонини зиёрат қилиш ўрин олди.

Давоми 2-бетда

Ислохотлар самараси

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ТАРАҚҚИЁТИНИНГ ЕТАКЧИ КУЧИ

Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 34 йиллиги юртимиз бўйлаб кенг нишонланаётган мана шу фараҳбахш кунларда жонажон Ватанимиз шонли тарихининг энг муҳим бурилиш нуқтасида. Зеро, бугунги кунга келиб, янги Ўзбекистон деган тушунча энди фақат сиёсий ироданинг ифодаси бўлибгина қолмай, у барикенг халқимиз, салоҳиятли, меҳнатсевар, элпарвар одамларимиз билан бирга шаклланаётган, адолат, тенглик ва тараққиёт тамойилларига асосланган бутун бошли ижтимоий-фалсафий ҳаракатга айланди. Бошқача айтганда, янги Ўзбекистон гоёси бунёдкор, ватанпарвар, тараққийпарвар юртдошларимиз хоҳиш-иродаси ва биргаликдаги саъй-ҳаракатлари билан реал ҳақиқатга айланмоқда. Бу ҳаракатнинг марказидан эса инсон, унинг қадри, айниқса, ўз салоҳиятини тўлақонли намоён этишга интилаётган, жамиятда муносиб ўрин эгаллаш истагидаги маънавий уйғок, маърифатли хотин-қизларимиз ўрин олган.

Айни пайтда хотин-қизларнинг жамият ва давлат бошқарувидаги фаол иштироки долзарб масалалардан бирига айланган. Зеро, ҳар қандай тараққиёт асоси, энг аввало, оиланинг мустаҳкамлиги, аёлларимизнинг ҳуқуқий ҳимояси ва осойишта ҳаётини таъминлашдан бошланади. Шу боис, мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотлар замирида ҳам айнан шу инсоний мақсадлар мужассам.

Кейинги йилларда мамлакатимизда хотин-қизларни қўллаб-қувватлашга доир давлат сиёсатининг самарали амалга оширилиши учун зарур ҳуқуқий ва институционал механизмлар яратилди. Хотин-қизлар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги фаоллигини ошириш, шунингдек, эркаклар билан тенг ҳуқуқ ва имкониятларни қафолатлаш — бугуннинг устувор вазифаларидан.

Давоми 3-бетда

ИОРДАНИЯ ПОДШОҲИНИНГ ЎЗБЕКИСТОНГА ТАШРИФИ

Марказий Осиё – Яқин Шарқ алоқалари ривожланишига мустаҳкам замин яратди

Бошланиши 1-бетда

Маданий дастурдан ташқари Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳиятига эътибор қаратилди. Икки давлат раҳбарлари мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган экспортбор маҳсулотлар кўргазмасини бориб кўрди. Иордания Подшоҳи Ўзбекистоннинг саноат имкониятларини юқори баҳолаб, икки мамлакат етакчи корхоналари ўртасида технологиялар алмашинуви ва ҳамкорлиқни ривожлантириш муҳимлигини таъкидлади. Президент Шавкат Мирзиёевнинг Иорданиянинг “Ан-Наҳда” (“Ренессанс”) ордени билан тақдирланиши ташрифнинг кулминацион нуқтаси бўлди. Мустаҳкам дўстлик ва чуқур ишонч рамзи сифатида ушбу фахрий орденини шахсан Иордания Подшоҳи

Антонио АЛОНСО, Сан-Пабло университетини профессори, Марказий Осиё минтақаси бўйича мутахассис (Испания):

— Иордания Подшоҳининг Ўзбекистонга тарихий ташрифи ва Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган музокаралар Президент Шавкат Мирзиёевнинг халқаро ҳамкорлиқни кенгайтириш, Ўзбекистоннинг жаҳон миқёсидаги мавқеини мустаҳкамлашга қаратилган самарали ташқи сиёсатининг ёрқин тасдиғи бўлди.

Ўзбекистон етакчиси раҳнамолигида конструктив, очик ва ишончли мулоқот таъминланди, унинг натижасида иқтисодиёт ва сармоядан тортиб, фан, таълим ва туризмга бўлган асосий йўналишларни қамраб олган 15 та икки томонлама ҳужжат имзоланди. Икки давлат ўртасидаги муносабатлар тарихида илк бор виза тартибини бекор қилиш ва мунтазам авиақатновларни йўлга

қўйиш бўйича келишувга эришилди, бу эса ишбилармонлик ва маданий алоқалар учун янги уфқларни очди.

Инвестицияларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш тўғрисидаги битим, шунингдек, амалий ҳамкорликнинг кучли механизмларига айланган қўшма комиссия ва ишбилармонлар кенгашини ташкил этиш алоҳида аҳамиятга эга. Бундан ташқари, томонлар саноат, қишлоқ хўжалиги, фармацевтика, геология, соғлиқни сақлаш ва бошқа

соҳалардаги лойиҳаларни фаол амалга оширишга тайёр экани алоҳида таъкидланган.

Президент Шавкат Мирзиёев нафақат иқтисодий, балки гуманитар соҳага ҳам эътибор қаратиб, маданий-маърифий ва илмий алмашинувларни, исломшунослик соҳасидаги ҳамкорликни фаоллаштириш лозимлигини айтиб ўтди.

Иордания Подшоҳининг “Ақаба жараёни” ташаббусини юксак баҳолаган Ўзбекистон Президенти унинг йиғилишларидан бирини Самарқандда ўтказишни таклиф қилди. Бу эса бағрикенглик ва маърифий ислом ғояларини тартиб қилишда Ўзбекистоннинг роли тобора ортиб бораётганини тасдиқлайди.

Шу тариха Президент Шавкат Мирзиёевнинг узокни кўзлаган дипломатияси ва раҳбарлиги туфайли Ўзбекистон Иордания билан ҳар томонлама стратегик шериклик муносабатларини шакллантириш, унинг халқаро нуфузини ошириш ва узок муддатли ҳамкорлик учун мустаҳкам замин яратиш йўлида муҳим қадам ташлади.

“Ўзбекистон ва Иордания исломий цивилизациянинг муҳим марказлари сифатида халқаро майдонда ўзига ҳос ўрин эгаллайди. Тарихан Тошкент ислом илм-фани, маданияти ва таълимининг йирик маркази бўлиб келган, бунинг аққол далиллари сифатида Абу Абдуллох Муҳаммад ал-Бухорий, Абу Абдуллох ал-Хоразмий, Ибн Сино каби буюк олимларнинг номларини келтириш мумкин.

Пан ДАВЭЙ, Шанхай Ижтимоий фанлар академиясининг Россия ва Марказий Осиё мамлакатларини ўрганиш маркази профессори (Хитой):

— Ўзбекистон ташқи сиёсатида очиклик ва кўп йўналишлилик стратегиясини изчил амалга оширмоқда. Сўнгги йилларда расмий Тошкент Яқин Шарқ давлатлари билан самарали ҳамкорликни кенгайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Ўзбекистоннинг Ислмо ҳамкорлик ташкилоти, Иқтисодий ҳамкорлик ташкилоти ҳамда бошқа халқаро платформалардаги фаол иштироки икки томонлама ва кўп томонлама алоқаларни мустаҳкамлаш учун муҳим восита бўлиб хизмат қилапти. Ушбу жараёнлар Ўзбекистон ва Иордания ўртасидаги сиёсий, иқтисодий ва маданий ҳамкорлиқни янги bosқичга олиб чиқишга замин яратаётир.

Ўзбекистон ва Иордания исломий цивилизациянинг муҳим марказлари сифатида халқаро майдонда ўзига ҳос ўрин эгаллайди.

Макс СЭЙ, “Kingsley Strategic Institute” таҳлил маркази ижрочи директори (Малайзия):

— Саммит ўтказиладиган жой сифатида қадимий Самарқанднинг танланиши ушбу тадбирнинг рамзийлигини таъкидлаб, икки давлатнинг мулоқотни чуқурлаштиришга интилишидан далолат беради.

Яқин Шарқнинг кўплаб давлатлари Ўзбекистон раҳбариятининг Фаластин масаласидаги конструктив позициясини, мамлакатнинг инсонпарварлик ташаббусларини, минтақада тинчлик ўрнатишга бўлган самимий истагини юксак қадрламоқда.

Анъанага кўра, Яқин Шарқ дипломатиясида муҳим роль ўйнайдиган Иордания Ўзбекистон минтақавий мосжаролари

адолатли ҳал этишга кўмаклашишда ишончли ҳамкор деб билади. Тошкентнинг Фаластин халқини кўллаб-қувватлаш ва тинч йўл билан келишувга чакривуви араб давлатлари пойтахтларида ўз жавобини топтомоқда, бу

мулоқотнинг янги моделига ўтиш рамзи саналади. Геоисий нуқтан назардан, ташриф Ўзбекистон учун Яқин Шарқдаги ва ислом оламидаги мавқеини мустаҳкамловчи қадам сифатида муҳим аҳамиятга эга. Ўзбекистон — Иордания муносабатлари мустаҳкамлангани расмий Тошкент фаол равишда алоқаларни кенгайтираётган Кўрфаз араб давлатлари ҳамкорлик кенгаши мамлакатларига юборилган муҳим сигналдир. Иордания учун бу ташриф Марказий Осиёдаги сиёсий иштирокини кенгайтириш йўлидаги қадам бўлиб, бу Амманнинг ташқи сиёсий алоқаларни диверсификация қилиш курсига мос келади. Бутун Марказий Осиё учун эса ушбу ташриф “Марказий Осиё — Яқин Шарқ” мулоқотини ривожлантириш асосини мустаҳкамлайди.

Иордания Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Хусайннинг ташрифигача Ўзбекистон — Иордания иқтисодий алоқалари камтарона эди. Бироқ сўнгги йиллар парадигма ўзгариши билан тавсифланади. Ҳар икки томон ҳам муносабатларга тизимли хусусият беришга интиломоқда, иқтисодий ва гуманитар имкониятларнинг бир-бирини тўлдиршишга таянмоқда. Иордания етакчисининг ташрифи ўзаро ҳамкорлиқни чуқурлаштириш тенденциясининг мантиқий давоми бўлди.

ва калий захиралари билан машхур бўлиб, уларнинг экспорти иқтисодиётда муҳим аҳамият касб этади.

Хитойда Иордания Подшоҳининг Ўзбекистонга биринчи расмий ташрифи тарихий воқеа сифатида қабул қилиниб, икки томонлама ҳамкорлик янги bosқичга кўтарилгани юксак баҳоланмоқда. Икки давлат раҳбарлари иштирокида ўтказилган саноат кўргазмаси, инвестицияларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш бўйича келишувлар, визасиз режими жорий этиш, туризм ва қишлоқ хўжалиги соҳаларида ҳамкорлиқни мустаҳкамлашга доир битимлар икки томонлама савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш ва туристлар оқинини ошириш учун катта имкониятларни очмоқда.

Қишлоқ хўжалиги, тўқимачилик саноати, энергетика каби соҳалардаги ҳамкорлик алоҳида эътиборга лойиқ. Иордания компаниялари Ўзбекистондаги инфратузилма лойиҳаларида иштирок этишга фаол қизиқиш билдирмоқда, бу эса мамлакат иқтисодиётини модернизация қилишнинг янги истиқболларини очмоқда.

эса Марказий Осиё ва Яқин Шарқ ўртасида минтақалараро ҳамкорлик учун янги имкониятлар очмоқда.

Иордания Ўзбекистон билан савдо-иқтисодий ва маданий-гуманитар алоқаларни мустаҳкамлашга катта қизиқиш билдирапти. Бу икки давлат савдо-саноат палаталари ўртасида яқинда имзоланган ўзаро англашув меморандуми билан ҳам тасдиқланди. Ҳар икки давлат бой тарихий меросга эга. Ўзбекистон қадимда Буюк ипак йўлининг маркази ва ислом цивилизацияси равнақ топган маскан бўлган бўлса, Иордания ЮНЕСКО рўйхатида киритилган қадимий савдо йўллари ва археологик ёдгорликларнинг сақловчиси ҳисобланади. Ушбу тарихий мерос Ўзбекистон билан араб давлатлари, жумладан, Иордания ўртасидаги замонавий ҳамкорлиқни ривожлантириш учун мустаҳкам замин яратади.

Ташриф давомида имзоланган муҳим ҳужжатлар тўплами мунтазам мулоқот, сиёсий-ҳуқуқий позицияларни мувофиқлаштириш, инвесторлар учун ҳуқуқий кафолатлар яратиш, янги савдо каналларини очиш, қишлоқ хўжалиги ва логистика соҳасидаги ҳамкорлиқни мустаҳкамлашда институционал асос бўлмоқда. Мазкур ҳуқуқий ҳужжатлар, шунингдек, Ўзбекистон — Иордания муносабатларини узок муддатли стратегик ривожлантиришга хизмат қилади.

Ташриф доирасида Ўзбекистон Президентини Иорданиянинг “Ан-Наҳда” ордени билан тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Бу Иордания томонидан кўп қиррали шериклиқни кенгайтиришга қаратилган саъй-ҳаракатларга ҳурмат ва эътирофдан далолат беради.

Уйлайманки, Иордания Подшоҳи Абдулла II ибн ал-Хусайннинг Ўзбекистонга ташрифи Марказий Осиё ва Яқин Шарқ ўртасидаги ўзаро ҳамкорлиқнинг янги моделини шакллантиришда муҳим bosқич бўлди. Бунда Ўзбекистон ва Иордания кўллаб-қувватловчи бўгин сифатида ҳаракат қилиши мумкин.

“Дунё” АА

ТАДБИРКОРЛИК – ФАРОВОНЛИК ВА ҚУДРАТ МАНБАИ

Тадбиркорлик халқимизнинг азалий қадриятларидан. Бу хислат соҳиблари ҳалол меҳнат қилиб, ризқ-рўз топади. Шу боис, тараққий этган давлатлар тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, уларнинг эмин-эркин фаолият юритиши, ўз салоҳиятини рўёбга чиқариши учун қулай шароит яратишга алоҳида эътибор қаратади.

Мамлакатимизда тадбиркорларга иқтисодиётнинг таянчи сифатида қаралиб, бизнес муҳити тобора қулайлаштирилмоқда. Маҳалладаги якка тартибдаги тадбиркорликдан тортиб, йирик лойиҳаларгача қўллаб-қувватланмоқда. Бу жараёнда ишбилармонлик фаолиятига тўсик бўладиган омиллар бартараф этилди. Хусусан, бизнес юритишга доир кўплаб лицензия ва рухсатномалар бекор қилинди. Рухсатномаларни расмийлаштириш тартиби соддалаштирилиб, муддати қисқартирилди. Ортиқча текширувлар, нақд пул, валюта ва хомашё бўйича кўплаб чекловларга барҳам берилди.

Энг муҳими, янги таҳрирдаги Конституциямизда илк бор қулай инвестиция ва ишбилармонлик муҳитини таъминлаш, мулк дахлсизлиги, бозор муносабатларини ривожлантириш ва ҳалол рақобат учун шарт-шароитлар яратиш бўйича давлат ўзига аниқ мажбуриятлар олди. Жамиятимиздаги бундай янгиланишлар халқимиз ҳаётида туб ўзгаришлар ясамоқда. Одамларда тадбиркорликка қизиқиш ортди, барча тармоқда тадбиркорлик муҳити шаклланиб, кичик ва ўрта бизнес ҳаётимизга жадал кириб келди.

Кичик бизнес маҳаллага, туманга янги муҳит олиб кирди, одамларга шижоат беради. Иқтисодиётда жадал ривожланаётган кўллаб-қувватлаш иш ўринларининг 70-80 фоизи шу соҳа вакиллари томонидан очилмоқда.

“Ўзбекистон — 2030” стратегияси доирасидаги давлат дастурларига асосан бу жабҳада муҳим чора-тадбирлар ҳаётга татбиқ этиляпти. “Бизнесга биринчи қадам”, “Ҳар бир оила — тадбиркор”, “Ешлар — келажакимиз” каби дастурлар амалга ошириляпти. Кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш учун Бизнесни ривожлантириш банки, Тадбиркорлиқни ривожлантириш компанияси ташкил этилди.

Микромолия бозори учун кенг йўл очилиб, бундай хизматлар давлат томонидан қўллаб-қувватланаяпти. Тадбиркорларни инфратузилма, ер ва энергия билан

соддалаштирилди, қулайликлар эса ошириб бориломоқда. Бу жараёнда якка тартибдаги тадбиркорлар ҳамда ўзини ўзи банд қилган шахслар учун қулай шарт-шароит яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Яқинда Президентимиз бу жабҳадаги ишларга оид тақдимот билан танишиб, тизимдаги ислохотларни янада жадаллаштириш бўйича қатор таклиф ва тавсиялар берди.

Хусусан, энди бу борадаги ислохотлар давом эттирилган ҳолда шаффоф тадбиркорлик муҳитини шакллантириш, нақдсиз тўловлар учун қулайликларни кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Унга кўра, якка тартибдаги тадбиркорлар ва ўзини ўзи банд қилган шахслар учун 2030 йил 31 декабрга қадар махсус ҳуқуқий режим жорий этилади. Уларни давлат рўйхатидан ўтказишдан тортиб ҳисоботни топширишгача бўлган барча асосий хизматни бирлаштирувчи интеграциялашган рақамли платформалар яратилади.

Жумладан, фаолиятни расмийлаштириш, банк ҳисобварақлари очиш ва бошқариш, солиқларни ҳисоблаш ва тўлаш, ҳисоб-китоб қилиш ва фискал чекларни шакллантириш ушбу рақамли платформалар орқали юритилади.

Бу тизимда электрон ҳамён очилиши тадбиркорларга даромадларни қабул қилиш, ходимлар, контрагентлар ва ташкилотлар билан ҳисоб-китобларни амалга ошириш, солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни тўлаш имкониятини беради. Электрон ҳамёнга эга бўлган якка тартибдаги тадбиркорлар ва ўзини ўзи банд қилган шахслар учун банк ҳисобварақларини очиш ихтиёрий бўлади.

2025 йил 1 ноябрдан бошлаб бу жараёнларда “QR-код” ва “tap to pay” технологиясидан фойдаланилади. Хужжатларни масофавий биометрия ва SMS хабарнома орқали электрон калитсиз имзолаш мумкин бўлади. Бу маълумотлар қозғош нусхадаги ҳужжатлар билан тенглаштирилади. “Қунлик тўлов”

“Бугун дунёда рўй бераётган глобал ўзгаришлар мамлакатимиз олдига ҳам муҳим вазифаларни қўймоқда. Шундан келиб чиқиб, инсоният, минтақа ва миллий тараққиётимизга дахлдор кўплаб янги ташаббус ва лойиҳалар амалга ошириляпти. Табиийки, бундай кенг миқёсли мақсад ва режаларни рўёбга чиқаришда бутун халқимиз қаторида тадбиркорларнинг ҳам ўз ўрни бор. Шу боис, тадбиркорлик ривожини таъминлаш учун ҳам саъй-ҳаракатларни янада кучайтириш даврнинг муҳим талабидир.

таъминлаш имконияти яхшиланди. Ички бозорда тенг рақобат муҳити яратилиши баробарида ташқи бозорларга чиқишга ҳам кўмаклашилляпти. Тадбиркорларни қийнаётган муаммоларни ўз вақтида аниқлаб, тезкор ечим топиш чораси қўриломоқда. Бундай эътибор ва яратилаётган имкониятлар туфайли якка тартибдаги тадбиркорлар сафи тобора кенгаймоқда. 5,5 миллиондан ортиқ киши ўзини ўзи банд қилган.

Бугун дунёда рўй бераётган глобал ўзгаришлар мамлакатимиз олдига ҳам муҳим вазифаларни қўймоқда. Шундан келиб чиқиб, инсоният, минтақа ва миллий тараққиётимизга дахлдор кўплаб янги ташаббус ва лойиҳалар амалга ошириляпти. Табиийки, бундай кенг миқёсли мақсад ва режаларни рўёбга чиқаришда бутун халқимиз қаторида тадбиркорларнинг ҳам ўз ўрни бор. Шу боис, тадбиркорлик ривожини таъминлаш учун ҳам саъй-ҳаракатларни янада кучайтириш даврнинг муҳим талабидир.

Мамлакатимизда ана шу талабдан келиб чиқиб, бизнес юритиш қоидалари

тартиби тажриба тариқасида жорий этилиб, ходимларга тўловларни электрон ҳамён орқали тўлаш имконияти яратилади.

2026 йил 1 январдан бошлаб йиллик айланмаси 1 миллиард сўмга асос бўлган якка тартибдаги тадбиркорлар ва ўзини ўзи банд қилган шахслар учун айланмадан олинадиган солиқ ставкаси 1 фоиз миқдорда белгиланади.

“Якка тартибдаги тадбиркорлар ва ўзини ўзи банд қилган шахсларда электрон тўловларни қабул қилувчи махсус QR-код мавжуд бўлиши чакана савдо қоидаларининг мажбурий талаби этиб белгиланади. Рақамли платформадаги пул айланмаси тўғрисидаги маълумот кредит ажратишда инобатга олинади.

Президентимизнинг шу йил 12 августдаги “Якка тартибдаги тадбиркорлар ҳамда ўзини ўзи банд қилган шахслар учун қулай шарт-шароит яратиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори бу вазифаларни рўёбга чиқаришда муҳим асос бўлди. Якка тартибдаги тадбиркорлар ва ўзини ўзи банд қилган шахсларнинг ихтиёрий равишда расмий секторда ишлашини рағбатлантирувчи механизмларни жорий этиш, маъмурий тартиб-таомилларнинг такрорланувчи ва ортиқча талабларини бекор қилиш, давлат рўйхатидан ўтказишдан тортиб ҳисоботни топширишгача бўлган барча асосий хизматни бирлаштирувчи интеграциялашган рақамли платформалар яратиш, нақдсиз тўловларни қабул қилиш учун қулай ва самарали механизмларни жорий этиш бу йўналишдаги устувор вазифадир.

Қарорга кўра, 2026 йил 1 январдан бошлаб якка тартибдаги тадбиркорлар учун қатъий белгиланган миқдорда жисмоний шахслардан олиннадиган даромад солигини тўлаш тартиби, солиқ даврида товарларни (хизматларни) реализация қилишдан даромади 100 миллион сўмдан ошмаган ўзини ўзи банд қилган шахсларни айланмадан олиннадиган солиқ тўлашдан озод қилиш тартиби бекор қилинади.

— Тадбиркорлик барча соҳанинг локомотивидир, — дейди “Кичик бизнес” уюшмаси раиси Камола Мирзаалиева. — Аҳолини сифатли махсулотлар билан таъминлаш, юқори қўшилган қийматли махсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, замонавий хизматлар кўрсатиш, янги иш ўринлари очиш масалаларида асосий ўринга эга ишбилармонлик ривожланса, албатта, бошқа соҳалар ҳам гуллаб-яшнайд. Бу ҳақиқатни ривожланган мамлакатлар тажрибаси тасдиқляпти. Шу боис, мамлакатимизда тадбиркорлик ривожига катта эътибор қаратилмоқда. Президентимиз ҳар йили тадбиркорлар билан учрашиб, соҳа ривожига тўсик бўлаётган муаммолар ҳамда тадбиркорлиқни ривожлантириш бўйича долзарб вазифалар юзасидан очик мулоқот қилмоқда.

Якка тартибдаги тадбиркорлар ва ўзини ўзи банд қилган шахсларни кўллаб-қувватлашга қаратилган чора-тадбирлар янада кенгайиши маъзур жабҳадаги саъй-ҳаракатлар ривожига хизмат қилади. Бу ишлар юртимизда рақобатбардош ва шаффоф тадбиркорлик муҳитини қучайтириш орқали бизнес ривожига кенг йўл очди, тадбиркорларнинг сони билан бирга ютуқларини ҳам кўпайтирди.

Баҳор ХИДИРОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Давлатимиз раҳбари томонидан тақдир этилган ушбу мукофот менга янада катта руҳ ва илҳом бағишлайди. Аллоҳ насиб этса, янги Ўзбекистонимиз меҳнаткаш халқининг фидойилигини, эл-юртга бўлган меҳр ва садоқати борасидagi кўнгил туйғуларини тараннум этиш орқали адабиётимиз хазинасини янада бойитишга ҳизмат қилавераман.

Бандихон:

ҲАДИК ЎРНИНИ ИШОНЧ ВА ҲАЁТДАН РОЗИЛИК ҲИССИ ЭГАЛЛАДИ

Айтиш жоизки, қисқа муддатда туман ҳаёти қайта бунёд этилди. Худудда истиқболли инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш орқали янги иш ўринларини ташкил этиш, аҳоли бандлиги ва харид қобилиятини ошириш ҳамда муҳандислик-коммуникация, ишлаб чиқариш инфратузилмасини яхшилаш ишлари жадаллаштирилди.

— Бундан атиги беш йил илгари мамлакатимиз раҳбари ташаббуси билан туман қайта ташкил этилган эди. Тўғриси, ўша пайтда кўпчилик, жумладан, биз, зиёлилар ҳам Бандихон туманининг қайта ташкил этилганидан хурсанд бўлдинг-у, лекин бу ерда аниқ бир ишлаб чиқариш корхоналари йўқлиги, иш билан таъминлаш учун кенг имкониятлар мавжуд эмаслиги руҳимизни бир оз туширарди. Қандай уйдаланар экан, туман қандай қилиб ўз иқтисодий кўрсаткичларини яхшилайдиган аҳоли учун муносиб яшаш шароитини қай алфозда яратиб бериши мумкин деган ҳадик ва хавотир йўқ эмасди. Мана кўряписиз, хавотирга ўрин йўқ экан, — дейди Ўзбекистон халқ бахшиси Сафар Шайдилов. — Бандихон реал ислохотлар, ўзгаришлар билан, кенг миқёсли амалий ишлари билан вилоятда ҳам, республикада ҳам етакчи ўринларини эгаллашга ҳаракат қилиб келяпти. Гапнинг пўсткаласи, бутунги Ўзбекистоннинг янги тарихи ёзилаётган пайтда янги Бандихоннинг ҳам шунга ҳамоҳанг жадал тараққиёт даври бошланган.

Туманда сўнгги беш йилда катта ютуқларга эришилди. Бир вақтлар санокли мактабгача таълим ташкилотлари ёки тўлиқ болаларни қамраб олиш учун мактаблар ҳам йўқ эди. Бюджетдан етарлича маблағ йўналтирилиб, барча ўқувчиларнинг таълим олиши учун имкониятлар яратилди. Умумтаълим мактаблари ва мактабгача таълим ташкилотлари қуриб берилди. Бугунги кунда мактабларнинг сони 44 тага етган бўлса, мактабгача таълим ташкилотлари 80 дан ортди.

Бор гапки, Бандихоннинг ривожланиш сари оз тутган бутунги тиббиётини ҳам беш йил аввалги ҳолат билан мутлақо таққослаш қийин.

— Сизга ёлгон, бизга чин, Бандихон тумани тиббиёти ҳақида сўз борганда, кечаги муаммолар энди оғриқли хотирага айланди. Биринчи марта туманга ташриф буюрган ёки тумандаги ўзгаришларни ичидан кўрмаган, жонли гувоҳи бўлмаган одам бу ҳудуднинг кечаги кунини умуман тасаввур қилолмайди. Чунки ҳақиқатан жуда катта ўзгаришлар бўлди. 2020 йилда Бандихон тумани аҳолиси 78 минг нафарни ташкил этган. Бандихон марказидаги шифохонадаги ўринлар сони эса атиги 78 та бўлган. Ҳозир бир маҳалланинг ўзида 50-60 ўринли тиббиёт муассасаси фаолият юритяпти. Бу ҳам катта бир ўсишдан дарак беради, — дейди шифокор Одинақул Холматов. Ҳозирги кунда Бандихон туманида 22 та маҳалла бўлиб, уларда 15 мингдан

ўзгартириш, аҳоли ва меҳмонлар учун зарур шарт-шароитларни яратиш устида эътиборга молик ишлар олиб борилди.

— Кўриб, кузатиб турибмиз, туманда барча соҳаларда янгиланишлар, илғор ташаббуслар ҳаётга кенг тарғиб қилиняпти. Бир-биридан чиройли қатор ижтимоий соҳа объектлари барпо этилиб, туманимиз маркази ҳам, маҳаллалари ҳам замонавий ва кўркем бўляпти. Бундан биз, нурунийлар мамнунмиз, — дейди “Нуроний” жамғармаси туман бўлими раиси Қудрат Эшмаматов.

Бандихонга келган билади, бундан атиги беш-олти йиллар олдин йўллар ҳолати ачинарли, йўловчилар таъбири билан айтганда, “борса келмас”дай жойлар эди. Қишда тизза бўйи лой, ёзининг чанг-тўзони бу манзилдаги аҳолига нотаниш эмас. Бугун бу ерда мутлақо бошқа бир манзарани кўрасиз.

— Туман ҳокимлиги ташаббуси билан маҳаллий бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан жорий йилда туман марказидан ўтувчи йўлнинг 5 километрга яқин қисми 744,2 миллион сўмга тубдан янгиланди. 88 дона тунги

мани ободонлаштириш бошқармаси бошлиғи ўринбосари Алишер Норбоев.

Очигини айтиш керак, бир неча йил илгари Бандихон туманида инвестициявий лойиҳа деган тушунчанинг ўзи йўқ эди. Кейинги йилларда туманда бу каби лойиҳалар анчагина жонланди. Ҳозир ҳудудда 12 та лойиҳа ишлаб турибди. Ва бу, ўз навбатида, иқтисодий фаоллиги таъминляпти. Иш ўринлари яратилишига ҳисса қўшяпти, тумanning жозибадорлигини янада оширяпти.

Туман қайта ташкил этилганида вилоят бўйича тадбиркорлик субъектлари сони энг паст кўрсаткичда бўлган. Бугунги кунда тадбиркорлар учун кўплаб қулайликлар яратиб берилмоқда. Сўнгги икки-уч йил ичиде эндигина фаолият бошлаган ишбилармонлар ҳам бундан руҳланиб, сайёҳаракатларини янада кучайтирмоқда. Ислохотлар силсиласида бизнес вакилларининг сони ортиб, улар томонидан шу кунгача 600 миллиард сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилди.

ёритиш чироқлари ўрнатилди. Шунингдек, туман ҳудудидан ўтувчи давлат аҳамиятидаги 19 километр йўл асфальтланди. Шу билан бирга, 15 та маҳалла ҳудудидеги 54 километр ички хўжалик йўлларини таъмирлаш ишлари олиб борилди. Аҳолининг бунёдкорликка иштиёқи билан йўллар равон, кўнгиллар обод бўлиб борапти, — дейди Бандихон ту-

Бандихоннинг аграр ҳудуддан иқтисодий жиҳатдан янада ривожланган манзилга айланиб бораётгани туман аҳолисини хурсанд қилаётгани бор гап.

— Яқинда бунёд этилган 10 минг куб метр сув сақлаш иншооти ёнидаги хонадонлардан бирида яшайман. Бундай йирик сув сақлаш иншооти Сурхондарёда ҳали ягона дейишди.

Бугун бизни қувонтираётган бир жиҳат бор. Илгари бир кўлтум сув муаммо бўлган ҳудудда мана шундай йирик сув иншооти қурилгани аҳоли учун аини мудоаа, — дейди меҳнат фахрийси Нормамат Бойтўраев. — Ҳақиқатни айтишимиз керак, бандихонликлар сув учун 20-25 қақирим йўл босишига тўғри келган. Бугун уларнинг асрлар давомида сув билан боғлиқ озу қилган ниятлари ижобат бўлди.

Бандихонда Зевар, Обод юрт, Лимонзор ва Полвонтош каби 4 та оғир тоифадаги маҳаллалар мавжуд. Мазкур ҳудудларда аҳоли томорқа ерларини суғориш инфратузилма объектларини янгиллаш учун давлат бюджетидан 5 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилди. Ушбу лойиҳанинг амалга оширилиши натижасида 1812 хонадон томорқасида сув таъминоти яхшиланди. Полвонтош маҳалласида бетонланган суғориш тармоқлари ҳисобига жорий мавсумда ҳар йилгига нисбатан сув йўқотишлар ҳажми анча қисқариб, камида 20 фойз обихаёт тежалишига эришилди. Илгари сув етиб бориши қийин бўлган майдонларни сув билан таъминлашга имконият яратилди.

Туманда бутунги кунда қузатилаётган иқтисодий ўсиш туфайли камбағаллик даражаси 10,4 фойздан 7,8 фойзга тушгани ҳам қувонарли ҳол.

Бир сўз билан айтганда, Бандихон нафақат Сурхондарё вилоятида, балки юртимизда ўз иқтисодий салоҳияти билан тобора кўзга ташланаётган туманлар қаторидан жой олмоқда. Бу ерда аини пайтда замонавий, ўзига хос инфратузилма шаклланипти, саноат ва ишлаб чиқариш ривожланаётган ҳудудлардан бирига айланиб борапти. Истиқболли режалар эса унинг келажақда янада юксалишдан далolat бермоқда. Бугунги ислохотлар моҳиятида имкониятлар билан ташаббуслар биришляпти. Бир-бирини тўлдирадиган бу механизмнинг шаклланиши эвазига аҳолининг бугундан розилиги, эртанги кунга бўлган ишончи янада ортяпти. Бошқача айтганда, халқнинг азалий орзулари рўёбга чиқмоқда.

Сарвар ТўРАЕВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Янгича ёндашувлар

ТЎҚИМАЧИЛИК ФАРҒОНА САНОАТИНИНГ АСОСИЙ ДРАЙВЕРИГА АЙЛАНМОҚДА

Қўштепа туманидаги “Innovative Apparel” МЧЖда қиймати 15 миллион долларлик трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш лойиҳаси амалга оширилди. Лойиҳанинг йиллик экспорт қиймати 5 миллион долларга тенг.

Учкўприк туманидаги “Баҳодиров Акбаржон” оилавий корхонаси ташаббуси билан мато бўй ва пайпоқ ишлаб чиқариш корхонаси иш бошлади. Қиймати 1,8 миллион долларлик лойиҳа қаболатли иш ўринлари очиш имконини берди. Бу сайёҳаракатлар ўз-ўзидан амалга оширилаётгани йўқ, албатта.

Фарғона вилоятида пахтани бирламчи қайта ишлашдан тайёр ва ярим тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришга бўлган амалий лойиҳалар кўлами кенгайди. Аини кунда вилоят тўқимачилик саноатида 1271 та (25 та йирик) корхона фаолият юритиб келмоқда. Уларнинг 81 та ип-калав, 65 таси газлама, 51 таси трикотаж полотно, 129 таси пайпоқ ишлаб чиқармоқда. Жорий йилнинг январь-июнь ойларида тўқимачилик маҳсулотларининг саноатдаги ўлиши 28,5 фойзни, яъни 7,6 триллион сўмни ташкил этди.

Кейинги йилларда тўқимачилик тармоғида кенг қамровли ислохотлар амалга оширилди. Бу пахта хомашёсидан тайёр маҳсулотгача бўлган занжирни қамраб олиш, замонавий ишлаб чиқаришдаги лойиҳа ва ташаббусларни қўллаб-қувватлашга эътиборнинг амалий намунаси сифатида бўй кўрсатмоқда.

Риштон туманидаги “Kosto Line Holding” МЧЖ корхонаси ишга туширилганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Аммо маҳсулотлари ички ва ташқи бозорда ўз харидорларига эга. Лойиҳа қиймати 32 миллион доллар бўлган корхонада 20,6 минг тонна ип-калав, мато, момиқ сочик, чойшаб кабилар ишлаб чиқарилляпти. Йиллик экспорт қиймати 30 миллион доллардан ошди. Германия, Италия, Туркия, Франциядан келтирилган тўқимачилик ускуналарини 600 дан ортиқ маҳаллий йилгит-қиз маҳорат билан бошқармоқда. Яна бир муҳим жиҳати, ишлаб чиқаришда энергетикакор технологиялар қўлланоқда. Корхона ҳудудда умумий қуввати 212 киловатт-соатли қуёш панеллари ўрнатилган. Аини кунда корхона фаолиятини кенгайтириш билан боғлиқ ишлар бошлаб юборилган. Бунинг учун 10 миллион доллар йўналтириляпти.

Бир неча йил аввал бундай истиқболли лойиҳа ва ташаббуслар ҳақида гапириш хомашё бўлиб кўринган. Чунки асосий эътибор хомашё етиштириш ва билрамчи қайта ишлашдан нарига ўтмаган. Соҳага янги техника ва технологиялар олиб келиш, экан навлари ва агротехникасини ривожлантириш билан боғлиқ ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Энди бу борадаги қарашлар, имкониятлар ўзгарди. Тўқимачилик иқтисодиётнинг драйверига айланиб бормоқда. Деҳқончиликка илм, замонавий техника, технологиялар кириб келди, манфаатдорлик ошди, ўзаро рақобат муҳити шаклланди.

— Жорий йил 13 август куни Президентимиз расмийда ўтказилган йиғилишда тўқимачилик соҳасида экспорт имкониятларини ошириш, соҳаданлирмолангн захираларни ишга солиш, фойда ишбилармонларга янги шароитлар яратиш ва имтиёзлар бериш юзасидан билдирилган фикр-мулоҳазалар бу борада янги имконият этишларини очмоқда, — дейди Фарғона вилояти ҳокими ўринбосари Нуриддин Мамажонов. — Мамлакатимизда етиштирилаётган пахта хомашёси юқори сифати, пишқиллиги ҳамда замонавий тўқимачилик саноати талабларига тўла жавоб бериши билан жаҳонда машҳур. Маҳсулот етиштиришни қўлайтириш билан бирга маҳаллий хомашёлардан қўшилган қиймат занжирини яратиш бугуннинг устувор вазифасидир. Ўтган йилнинг ўзида шу мақсадга хизмат қиладиган 462 та истиқболли лойиҳа амалга оширилди. Экспортёр агрокластер ҳамда фермер хўжаликлар томонидан 315 миллион долларлик қишлоқ хўжалиги маҳсулоти экспорт қилинди. Бу аввалги йилларга қиёсалганда 1,5 баробар кўп. Уч-тўрт йил олдин пахтани ип-калавга айлантириш ҳажми 100 фойзни ташкил этган бўлса-да, илдан кейинги босқич 5 фойздан ошмаган. Жорий йил якунига кўра, вилоятимизда мато ишлаб чиқариш кўрсаткичи 127, бўйча 29 ва маҳсулот тайёрлаш 39 фойзга етди. Йил якунига қадар имкониятлардан келиб чиқиб, тўқимачилик саноатида қиймати 518 миллион

долларлик 187 та лойиҳа амалга оширилди. Бу оддий рақам эмас. Унинг замирида минглаб иш ўринлари очил, логистика билан боғлиқ бунёдкорлик ишлари муваффақ.

Фурқат туманида хитойлик ишбилармонлар билан ҳамкорликда “Furqat in tex” МЧЖнинг ип-калав ишлаб чиқариш бўйича қиймати 20 миллион долларлик лойиҳаси амалга оширилиши ҳисобига 500 та юқори даромадли иш ўрни очилди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг 50 фойзи экспортга йўналтирилди. Шунингдек, Марғилон шаҳридаги “Textile Group Andgold” МЧЖда қиймати 2 миллион долларлик трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш лойиҳаси йўлга қўйилиши ҳисобига йилга 30 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. Йиллик экспорт қиймати 2 миллион долларга тенг.

“Izmir innovation textile 777” корхонаси томонидан сунъий илдан мато, “Tim Textile Co” МЧЖда трикотаж матолар ишлаб чиқариш ва бўйла лойиҳаси доирасида 6 минг тонна трикотаж мато тайёрланиб, юқори даромадли 300 та иш ўрни очилди. Натияжада тўқимачилик маҳсулотларининг йиллик экспорти қиймати 400 миллион доллардан ошди. Бу ютуқлар замирида, энг аввало, бозорни эркинлаштириш, соҳада бюрократик тўсиқларга барҳам бериш, инновацион ғоя-

Шероф Қорбобоев олган суратлар.

ларни қўллаб-қувватлашга қаратилган амалий ишлар мужассам.

— Пахта етиштириш, қайта ишлаш ва тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришгача бўлган жараёни қамраб олган ташаббуслар кўлами кундан кунга кенгайиб бормоқда, — дейди Олтиариқ туманидаги “Hamza ekspo tekstil” МЧЖ кластер хўжалиги раҳбари ўринбосари Илҳомжон Обидов. — Аини кунга қадар йилига 35 минг тонна пахтани тозалаш заводи, янги йигирув, тикув цехлари очилди. Матоларга ранг бериш лойиҳасини амалга оширяпти. Бу хомашёни чуқур қайта ишлаб, қўшимча қийматга эга маҳсулот тайёрлаш ва экспортга йўналтириш, аҳоли бандлигини таъминлашда янги имкониятлар беради. Масалан, пахта толасидан бир кило оддий ип ишлаб чиқарилса, нархи бир доллар бўлади. Тайёр маҳсулот

шаклида эса қиймати тўрт-беш ҳисса ортади. Муҳими, хомашё эмас, тайёр маҳсулотларни бозорга чиқаряпти.

Дастлаб ип йигирув ва тўқимачилик йўналишида ишлаб чиқаришни йўлга қўйган корхонада бугунга келиб, пахтани чигитдан ажратиб, ип йигириш, тўқиш ва тикш билан боғлиқ мустақам занжир яратилиб, 800 дан ортиқ янги иш ўрни очилди. Уларга асосан “Темир дафтар”, “Аёллар дафтери”, “Ешлар дафтери”га киритилган ва ижтимоий хўмояга муҳтож оилалар вакиллари жойлаштирилди.

— Тикувчилик малакасига эгаман. Аммо қишлоғимизда ишлаб чиқариш корхонаси йўқлиги учун ишсиз хотин-қизлар рўйхатида турганман, — дейди Шоҳиста Хонкелдиева. — “Обод” маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари кластер ҳузурида очилган янги тикувчилик цехига ишга тақилб қилди. Рози бўлдим. Меҳнатимизга яраша даромад топиамиз. Бепул иссиқ овқат билан таъминланяпмиз. Ишга келиб-кетгиш учун транспорт хизмати бор.

Маҳаллий хомашёлардан ишлаб чиқарилаётган бежирим чойшаблар, хўжалик сумкаларига талаб кундан кунга ортиб бормоқда. Маҳсулотларнинг асосий қисми қўшни мамлакатлардан ташқари Польша, Германия ва Россияга жўнатилмоқда. Польша ва Россияда

корхонанинг савдо уйлари очилгани халқаро бозордаги имкониятларни кенгайтиришга хизмат қилмоқда.

— Президентимиз пахта кластерлари учун ҳар жиҳатдан янги имконият ва қулайликлар яратиб бермоқда, — дейди Данғара туманидаги “Musavartex” МЧЖ шаклидаги пахта-тўқимачилик кластери раҳбари Фарҳоджон Бўлатов. — Кластерларга 2022-2023 йиллар ҳосили учун берилган кредит бўйича 1 август ҳолатига кўра юзага келган пенядан воз кечилди. Тижорат кредитидан мажбурият бор бўлган корхоналарни соғломлаштириш чора-тадбирлари ишлаб чиқилди. Фаолиятини барқарорлаштириши мумкин бўлган корхоналарнинг кредит муддати 7 йилгача узайтириб берилаётгани соҳа ривожига муҳим қадам бўлди. Пахтани ўз вақтида, нобуд қилмай териб олиш учун фермерларга тонна-сига 1 миллион сўмдан субсидия берилаётгани, корхоналар ўз маблағи ҳисобидан пахта етиштирса ёки харид қилса, хомашё қийматининг 10 фойзи қопланиши ҳамда тез кунларда тўқимачиликда “ишончли экспортчи” дастури бошланиб, экспорт олди молиялаш тизими йўлга қўйилиши ҳамда тўқимачиликда “долзарб юз кунлик” эълон қилингани катта имкониятдир. Энди тўқимачилик занжиридеги барча корхона учун ижтимоий солиқ ставкаси 1 фойз этиб белгиланган. Иқтисодиёт ва молия вазирлигига тола, ип-калав ва мато ишлаб чиқарувчи корхоналар учун ҳам солиқни енгиллаштириш бўйича таклиф киритиш топширилди. Ишчи-ҳодимларининг фарзандлари учун боғча очган тўқимачилик корхоналарига ҳар бир тарбияланувчига субсидия ажратилади. Хомашё қанча кўп ва сифати юқори бўлса, манфаатдорлик ҳам шунга яраша бўлади. Ҳозирга қадар пахтани қайта ишлаш, ип йигирув ва момиқ сочиклар ишлаб чиқариш лойиҳасини ишга туширдик. Пахта чигитидан ёғ ишлаб чиқариш йўналишида лойиҳаларни амалга оширяпмиз. Бу дунё бозорига хомашё эмас, тайёр маҳсулот етказиб бериш имконини яратмоқда.

Тўқимачилик корхоналари деганда, авваллари шовқин-сурон, атрофи чанг-тўзондан иборат манзара кўз ўнгимизда гавдаланарди. Бу ерда ишлаб чиқарилган пахта тоаларининг асосий қисми темир йўл орқали ўзга юртларга олиб кетилган. Эгитлар оралаб йил давомида меҳнат қилган деҳқонлар ҳеч қандай манфаат топпаган. Бугун бу борадаги ҳолат, манзара ўзгача. Қуёшли ола заминимизда пишиб етилган сархил ҳосил шу ерда қайта ишланиб, тайёр маҳсулот сифатида ички ва ташқи бозорга сотилияпти. Бу йўналишларни қамраб олган янгидан янги ишлаб чиқариш корхоналари бўй кўрсатмоқда. Бир маромда, юқори унум билан ишлаётган дастхотлар, ишдан мамун маҳоратли ишчи-хизматчилар Ўзбекистон пахта ва тўқимачилик саноатининг ёрқин истиқболидан сўзлайди.

Расулжон КАМОЛОВ,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

Бугун кашфиётлар, янгиликлар, илм-фандаги ўзгаришлар одамларни аввалгидек ҳайратлантирмай қўйди. Аксинча, шундай бўлиши керакдек қабул қилаётимиз. Мактаб партасида ўтириб, бир пайтнинг ўзида дунёнинг бир қанча нуфузли олийгоҳларига ўқишга қабул қилинаётган йигит-қизлар муваффақияти ҳам янги авлод вакилларида кутиладиган табиий натижа бўлиб қолди. Зеро, бугун бунга шароит ҳам, имкон ҳам бор. Қолаверса, ихтисослаштирилган мактаблар ташкил этилгани таълимнинг ўрта бўғини имкониятларини кўрсатиш баробарида ёшларни олий таълим босқичига руҳлантирадиган кўприк вазифасини ҳам ўтайпти.

Мамлакат миқёсида фаолият юритаётган 182 та ихтисослаштирилган мактаб орасида Навоий шаҳридаги 1-ихтисослаштирилган мактаб-интернат ўзига хос ўрин тутadi. 2022 йилдан фаолият бошлаган бу таълим даргоҳининг педагог-ҳодимлари ва ўқувчилари қисқа муддатда ўзининг билими ва салоҳияти, иқтидорини намойиш этиб, кўплаб ютуқларга эришиб келяпти. Айни пайтда мактабда 50 га яқин педагог 450 дан ортиқ ўқувчиға таълим-тарбия берапти. Ўқитувчиларнинг 37 нафари олий тоифали, 39 нафари миллий ва халқаро сертификатта эга. Тўғри, бугун таълим жараёнига илгор хорижий тажриба, электрон дарсликлар, рақамли технологиялар жорий қилинаётгани ўқувчиларнинг замонга мос илм олишиға кенг имконият яратяпти. Бироқ замонавий педагогик технологиялардан фойдалана олиш учун ҳам муаллим замон билан ҳамнафас бўлиши керак. Шу билан бирга, ўқувчи эътиборини торта олиш маҳорати етарли бўлиши даркор. Ихтисослаштирилган мактаб-интернатдаги таълим жараёнида айни жиҳатларға жиддий ёндашилади. Шу боис, яқинда олий ўқув юртиларига кириш имтиҳонлари натижалари эълон қилинғач, мактаб-интернат битирувчиларнинг муваффақияти жамоатчилик томонидан эътирф этилди. Таълим муассасасининг барча битирувчиси ОТМларға ўқишға қабул қилинди. Ўқувчиларнинг 42 нафари давлат гранти, 18 нафари шартнома асосида нуфузли олийгоҳларда тахсил олади.

— Мен жуда бахтиёр отаман, — дейди навоийлик Хуршид Қурбонов. — Сабаби иккинчи фарзандим Анвар Қурбонов ушбу мактаб-интернатни олтин медал билан тугатиб, муддатидан олдин талаба бўлди. Бунинг замирида мамлакатимиз таълим тизимидаги ислохотлар ва Учинчи Ренессанс пойдеворини қўйишдаги дадил қадамлар турибди. Ўзим педагог бўлганим учун бу натижаға эришиш йўлида устозлари қанчалик меҳнат қилгани, заҳмат чекканини яхши биламан.

XXI аср дунёға янги тартибларни олиб кирди. Бугун давлатларнинг қучқудрати нафақат табиий бойликлар ёки sanoat имкониятлари, балки ақлий салоҳият, янги гоялар ва билимли инсонлар билан ўлчанмоқда. Шу аснода фақат ҳомашёға асосланган эски иқтисодий моделлар ўз аҳамиятини йўқотмоқда. Замон билан ҳамнафас бўла олмаган мамлакатлар эса глобал тараққиётдан ортда қолиши муқаррар. Тўртинчи sanoat инқилоби даврида рақамли технологияларни яхши ўзлаштирган, дунё миқёсида фикрлай оладиган ва янгиликлар яратадиган авлодғина мамлакатнинг барқарор ривожланишини таъминлайди.

Айнан шу ҳақиқатни чуқур анлаган ҳолда янги Ўзбекистон ўз тараққиётининг энг тўғри йўли сифатида ёшларнинг билимгига сармоя киритиш ва рақамли иқтисодиётни ривожлантиришни танлади. Бу шунчаки иқтисодий ўсишға эришиш эмас, балки XXI асрда мамлакатнинг рақобатбардошлиғи ва мустақил тараққиёт йўлини таъминлашға қаратилган жуда муҳим қарардир. Буни, шунингдек, Учинчи Ренессанс пойдеворини қуришға қаратилган энг асосий гоя деб атаса бўлади.

Танлов натижаларини бугун ҳаётимизнинг ҳар бир соҳасида аққол кўриш мумкин. Президентиимизнинг жорий йил Ёшлар кунига бағишланган учрашувдаги нутқи бу борадаги ишлар юксак самара бераётганини яна бир бор кўрсатади.

Мамлакатимиз ёшларининг энг нуфузли олийгоҳларға ўқишға қираётгани бунинг ёрқин далилидир. Утган йилнинг ўзида юртимиз ёшлари дунёнинг энг етакчи 500 олийгоҳиға ўқишға кириш бўйича Марказий Осиёда биринчи ўринни эгаллади. Энг муҳими, билимли йигит-қизларимиз илк бор хорижий энг илгор 5 та олийгоҳиға ўқишға кириб, тарихий натижаларни қайд этди. Бу интеллектуал тўлқин мамлакатда яратилган янги таълим тизимининг самарадорлигини кўрсатади. Мана шу ёшлар эртаға юқори малакали кадрлар сифатида юртимизға қайтиб, ишлохотларнинг ҳаракатлантирувчи кучиға айланади. Бугун ўзбекистонлик 30 йигит-қиз дунёнинг энг етакчи 10 та университетида, 500 нафари кучли 100 талликка қирган ва 1500 нафари етакчи 300 таликдан жой олган нуфузли таълим даргоҳларида тахсил олмақда. Бу ютуқлар ишлохотларнинг аввалида асос солинган ва бугун ўз мевасини бераётган “илм — тарбия — инновация” заنجирининг табиий натижасидир. Мамлакатимиз олийгоҳларида айнан шу ҳолда асосида таълим берилаётгани туфайли ёшлар нафақат чуқур билим ва замонавий кўникмалар, балки юксак одоб-ахлоқ руҳида тарбияланмоқда. Улар ўрганган билимни фойдалай лойиҳаларға айлантириб, Ватан ривожига ҳисса қўишини ўз олдиға мақсад қилиб қўймоқда.

Билимли авлод кучли иқтисодиётнинг мустаҳкам пойдеворидир. Бу ҳақиқатнинг энг ёрқин исботини бугун тез ривожланаётган ахборот технологиялари соҳасида кўришимиз мумкин. Бир неча йил олдин фақат пойтахтда

ОЛИЙ ТАЪЛИМГА КИРИШДА ЮЗ ФОИЗЛИК НАТИЖА БУНГА ҚАНДАЙ ОМИЛЛАР ОРҚАЛИ ЭРИШИШ МУМКИН?

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ХАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

фахрий ўринларни қўлга киритган физика фани ўқитувчилари Бобуржон Ҳалимов, Жаҳонгир Холмўминовни изланувчан педагоглар сирасига киритиш мумкин. Устозларининг ўғити, кўрсатмаларига амал қилган ўқувчилар ҳам турли танлов ва олимпиадаларда юқори натижаларға эришиб келмоқда. Мактаб-интернат директори Одил Норвининг айтишича, 2024/2025 ўқув йилида муассаса ўқувчилари 248 та миллий ва халқаро сертификатни қўлга киритган. Муддатидан олдин талабалар сафига қабул қилинган битирувчиларнинг 11 нафари энг юқори (189) баллини тўплади. Дилнурс Нарзуллаева, Жаҳоҳир Ихтиёров, Анвар Қурбонов, Амирхон Тоҳиров, Фаҳридин Яхшибоев чет элнинг нуфузли олий таълим муассасалари грантини қўлга киритгани, “Янги Ўзбекистон” университетига муддатидан аввал ўқишға қабул қилинганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

2021 йилда Навоий вилояти ҳокимлиғи ва халқ таълими бошқармаси “Ўзбекистон мустақиллигининг 30 йиллиғига 30 та мактаб” шиори остида 30 та умумтаълим мактабидаги битирувчиларнинг олий таълим муассасаларига тўлиқ ўқишға киришини таъминлаш ташаббуси билан чиққанди. Ўша йили 30 та мактабнинг ҳамма битирувчиси тўлиқ олий таълим муассасаларига қабул қилинган. Ажабмаски, мустақиллигининг 35 йиллиғига 35 та мактаб шундай натижа кўрсатса...

*** Гулистон туман ихтисослаштирилган мактаб-интернати 315 ўқувчи ўрниға мўлжалланган. 200 ўринли ётоқхона ҳамда 150 ўринли ошхона билимдонлар хизматида. Дарслар 8:00 дан 17:00 гача давом этади. Ўқишдан сўнг болалар фан, спорт, китобхонлик тўғрақларида бўш вақтини мазмунли ўтказиши ва билимини мустаҳкамлаш учун зарур шароит яратилган.

Жорий ўқув йили мактаб-интернат учун омадди келди. Мана, учинчи йилдирки, таълим муассасаси битирувчиларининг олийгоҳға кириш кўрсаткичи 100 фоизни ташкил этипти. Бу йил талабалик мақомига эришган 42 ўқувчининг 35 нафари давлат гранти, 7 нафари тўлов-контракт асосида олий таълим олиш имконига эга бўлди. Биргина Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университетига 12 ўқувчининг грант асосида ўқишға қабул қилингани қувонарли натижа, албатта. Гулистон туман ихтисослаштирилган мактаб-

интернатининг 11-синф ўқувчиси Шоҳрух Комилжонов АҚШнинг нуфузли олийгоҳларидан бириға ўқишға кирди.

Мактаб-интернатнинг битирувчи бўлмаган ўқувчилари ҳам бу йил рекорд натижаларни қўлга киритди. Маҳаллий ва халқаро фан олимпиадаларида юқори ўринларни эгаллади. Танловлар ҳамда маданий тадбирларда ҳам мактаб алоҳида эътирф этилди. Қисқаси, малакали 32 ўқитувчининг тажрибаси ва маҳорати ўқувчиларининг қатор муваффақиятларида акс этди.

— Самарадорлик ўз-ўзидан бўлмайди. Ўқувчиларимизға дарсдан кейинги машғулотларда ҳар бир мавзу юзасидан чуқурлаштирилган билим берилади. Ўзлаштирилган дарслар таҳлил қилинади. Ўқувчилар ўзи имтиҳон топширадиган фанлардан тест орқали синалади, — дейди мактаб директори Ғолиб Бозоров.

*** Умумтаълим тизимида Қорақўл тажрибаси минглаб ота-оналар ишончини қозоняпти. Шунинг учун ҳам бу ҳудуднинг ўзига хос тажрибаси бутун республикамиз бўйлаб оммалашяпти. Бухоро давлат университети Қорақўл академик лицейини бу йил тамомлаган 201 ўқувчининг барчаси ОТМға қабул қилингани ҳам фикримизни тасдиқлайди. Битирувчиларнинг 191 нафари давлат гранти (95 фоиз), 10 нафари тўлов шартномаси (5 фоиз) асосида талабаликка тавсия этилди. Лицейдаги ўқитувчиларнинг малакаси тажрибаси ҳақида айтмасак ҳам барчаға кундек равшан. Аввало, “устоз-шогирд” аънавалари ҳавас қилса аргизулик даражада. Педагоглар “Нажот — фақат таълимда” шиорини маҳкам тутган. Билимға қанқоқ ўқувчилар эса устозлар меҳридан куч олади. Моддий-техник имкониятлар ҳам рисоладагидек. Фан хоналари замон талабига монанд жиҳозланган, керакли кўرғазмао ўқув қуроллари, техникалар билан таъминланган.

Қорақўл академик лицейи директори Ғолиб Жумақулов ўқувчиларнинг юқори натижалари ҳақида фикр билдирар экан, битирувчиларнинг 95 фоизига давлат гранти насиб қилганидан гоят хурсандлигини алоҳида таъкидлади.

— Мана шу ўқувчиларнинг барчаси ўқув йили давомида миллий ва халқаро сертификатларни қўлга киритди, фан олимпиадаларида фаоллик кўрсатиб, фахрли ўринларни эгаллади, — дейди Ғолиб Жумақулов. — Бу борада ота-оналар ҳам устозлар билан ҳаммаслак, ҳамфикр бўлиб, фарзандининг келажаги учун ҳар қандай синовға елка тутди. Бу эса ўз мевасини берди. Талабалик оstonасида турган ўқувчиларимизға таълимнинг эндиғи босқичида бундан-да улкан ютуқларни тилаймиз. Улар олий маълумотни ҳам мана шундай чанқоқлик билан олса, албатта, мамлакатимиз тараққиётиға муносиб ҳисса қўшадиган етук кадрларға айланади.

*** Халқимизнинг эртанги куни бугун фарзандларимизнинг қандай таълим-тарбия олишиға боғлиқ экан, бу борадаги муаммоларни ҳал этиш асосий вазифаларимиздан бири бўлиб қолаверади. Уларни ечишда мақолада келтирилган мактаблар тажрибасини намуна қилиш мумкин. Муваффақиятлар замирида эса, албатта, эзгу ният мужассам бўлади. Ўзини сўрасак ўрни, ўрни сўрасак, бирини қўлга киритишимизда ҳам ҳикмат бор. Буни ҳаётни мисоллар кўрсатиб турибди. Шундай экан, юртимиздаги барча мактаб битирувчиларининг олийгоҳға кириш кўрсаткичи юз фоиз бўлишини тилаймиз. Ажабмаски, келгуси йили бошқа мактаблар ҳам шу натижаға эришиб, тилагимиз ижобат бўлса...

Муножат МЎМИНОВА,
“Янги Ўзбекистон” мухбири

УЧИНЧИ РЕНЕССАНС

УЗОҚДАГИ ОРЗУ ЭМАС, БУГУННИНГ ҲАҚИҚАТИ

Камолот пиллапояларида

бўлган ахборот технологиялари марказлари бугун АТ парк кўринишида бутун мамлакат бўйлаб, ҳатто энг чекка ҳудудларда ҳам очилиб, 1400 дан ортиқ компанияни бирлаштирди. Мазкур имкониятларнинг марказдан ҳудудларға ҳам кўчиши иқтидорли ёшларнинг ўз вилоятида туриб муваффақиятли карьера қуришини таъминламоқда. Булар шунчаки иш ўринлари эмас, балки муносиб ҳаёт кечириб ва доимий ривожланиш имконини берадиган келажақ касбуларидир. Компаниялар сонининг қисқа вақтда юксак даражада ўсиши, ўз навбатида, ўн минглаб янги, маоши яхши ва энг муҳими, ақлий меҳнатға асосланган иш ўринлари яратилганини билдиради. Эътиборлиси, бу иш ўринларида халқаро талабларға бемалол жавоб бера оладиган ёшларимиз ишламоқда. Натижада АТ хизматлар экспорти кескин ўсиб, 2024 йилда 1 миллиард долларға яқинлашди. Бу рақам Ўзбекистоннинг жаҳон АТ бозорида ўз ўрниға эга бўлаётганини кўрсатади.

Бундай катта ютуқлар ортида тасодиф эмас, балки пухта ўйланган ва тизимли давлат сиёсати муассасам. “Бир миллион ўзбек дастурчиси” каби лойиҳалар ёшлар орасида дастурлашни ўрганишни оммалаштираётган бўлса, турли стартаплар тадбиркорлик қисқа шуғулланишиға катта туртки бермоқда. Лойиҳалар ёшларда жамоада ишлаш, муаммоларни ҳал қилиш ва танқидий фикрлаш каби муҳим кўникмаларни ҳам шакллантиради. Бу ўринда олий таълим тизимидаги ўзгаришларнинг ўрни жуда муҳим. Бугунги университетлар энди шунчаки ўқитадиган ва диплом берадиган даргоҳ эмас. Улар таълим, илм-фан ва янги гояларни ҳаётға таътиб этишни бирлаштирган йирик марказларға айланмоқда. Бу эса назария ва амалиёт ўртасидаги тафовутни йўқотиб, ҳар бир битирувчининг ишға тайёр мутахассис бўлиб етишишиға ёрдам беради. Олийгоҳлар ҳузуридаги қўллаб-қувватлаш тизимлари эса энг иқтидорли талабаларнинг гояларини ҳақиқий бизнеста айлантириш, уларға сармоядор топиш ва компанияларини очишда кўмаклашмоқда.

Кучли АТ мутахассисини тайёрлаш фақат олийгоҳ доирасида чекланмайди. Бу узлуksиз жараён бўлиб, пойдевори мактабда қўйилиши керак. Чунки дастурлаш ва рақамли технологияларға қизиқиш айнан мактаб даврида уйғонади ва мустаҳкамланади. Шу мақсадда ОТМларнинг мактаблар, айниқса, ихтисослаштирилган ўқув муассасалари билан ҳамкорлигини кучайтириш жуда муҳим. Олий

таълим муассасалари ўқитувчиларининг мактаб ўқув дастурларини тақомиллаштиришда қатнашиши, мунтазам маҳорат дарслари ўтиши, иқтидорли ўқувчиларни университетлар ҳузуридаги тўғрақларға жалб қилиши энг самарали йўлардир.

Дунё билан ҳамнафас бўлиш бугун жуда муҳим. Рақобатбардор таълим муҳитини яратиш учун нафақат ўзимизнинг ёшларни чет элга ўқишға юбориш, балки хорижлик талабалар ва кучли ўқитувчиларни юртимизға жалб қилиш ҳам керак. Хорижий университетлар билан қўшма таълим дастурларини кўпайтириш, чет тилидаги дарслар сонини ошириш яхши натижа беради. Бундай муҳитда маҳаллий талабалар дунёнинг энг илгор билимлари ва маданиятлари билан бевосита танишиш имконига эга бўлади. Бу ишлар халқаро илмий ҳамжамият билан алоқаларни яхшилаш, университетларнинг халқаро рейтинглардаги ўрнини юксалтириш ва энг муҳими, талабалар учун соғлом рақобат муҳитини яратишға хизмат қилади. Мамлакатда АТ соҳаси учун яратилган қўлай шароит уни бугун дунёдан келган “рақамли кўчманчилар” (яъни масофадан ишлайдиган мутахассислар) учун ҳам жозибадор ҳудудға айлантирмоқда.

Бу жараён рақамли технологияларнинг нафақат иқтисодиётға, балки ижтимоий ҳаётға ҳам чуқур кириб боришини таъминламоқда. Масалан, банк-молия соҳасидаги қатъа ўзгаришларни олайлик. QR-кодли тўловлар, онлайн кредит бериш ва масофадан туриб шахсни аниқлаш каби технологиялар туфайли 2024 йилда онлайн тўловлар суммаси 700 триллион

сўмдан ошди. Айни рақамлар ортида вақт тежалиши, хизматлар сифати ошиши ва миллионлаб инсон учун яратилган қўлайликлар мужассам. Бу шунчаки қўлайлик эмас, балки яширин пул айланмасининг қамайиши, молиявий ишларнинг очиқ-ойдин бўлиши ва аҳолининг молиявий саводхонлигини оширишға хизмат қилаётган кучли омилдир.

Давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан бошланган “Долзарб 90 кун” лойиҳаси эса ёшларнинг таътил вақтини мазмунли ўтказиши учун ажойиб тажриба бўлди. Илгари ёзғи таътилда бўш вақтини бекор ўтказадиган ёшлар энди махсус ташкил этилган оромгоҳлар, ма-

дунёға машҳур йирик компанияларнинг ҳам мамлакатға кириб келиши, ўз офисларини очиб, ёшлар учун янги иш ўринлари яратишға туртки бермоқда. Натижада ёшлар ўрта-сида соғлом рақобат кучайиб, улар ўз устида тинимсиз ишлаш, энг янги технологияларни ўрганишға интилмоқда. Жамиятда ҳам фикр ўзгарди: бугун дастурчи, АТ муҳандис ёки стартап асосчиси бўлиш энг обрўли ва келажағи порлоқ касблардан бириға айланди.

Шунингдек, рақамли технологиялар қишлоқ хўжалиғи, транспорт, тиббиёт каби соҳаларға ҳам янги руҳ бағишламоқда. Қишлоқ хўжалиғида дронлар ёрдамида ҳосилни таҳлил қилиш, “ақли” сугориш тизимлари орқали сувни тежаш, транспортда юк ташишини оптималлаштириш каби янгиликлар махсуслот таннархини арзонлаштириш ва сифатини оширишға хизмат қилмоқда. Бу инновациялар нафақат иқтисодий самара беради, балки табиий ресурслардан оқилона фойдаланишға ҳам катта ҳисса қўшади. Таълимда масофавий технологиялар чекка ҳудудлардаги ёшларға ҳам пойтахтдаги энг кучли ўқитувчиларнинг дарсларини кўриш имконини берса, тиббиётдаги янги тизимлар малакали шифокор маслаҳатини энг олис қишлоқларға ҳам етказиб бермоқда. Буларнинг барчаси ёш дастурчилар, муҳандислар ва лойиҳа бошқарувчиларининг тинимсиз меҳнати натижасидир.

Олдинда турган вазифалар янада кенг қамровли. Галдаги мақсад нафақат дастурчилар, балки сунъий интелект, катта маълумотларни таҳлил қилиш, киберхавфсизлик, блокчейн каби энг мураккаб ва келажағи буюк йўналишларда халқаро талабларға жавоб берадиган, янгича фикрлайдиган кадрлар авлодини тайёрлашни янада кучайтиришдир. Ушбу соҳалар келажақ иқтисодиётининг асосини ташкил этишини ҳисобга олсак, бугунги сармоя эртанги глобал етакчилик учун пойдевор бўлади. Ёшларнинг етакчилик майдондаги ютуқлари, уларнинг қўзидаги ишонч эса мақсадларига эришиш учун мустаҳкам замин яратади.

Янги Ўзбекистон ўз келажигани ер остидаги бўйлабларда эмас, балки университет аудиториялари, технопарк лабораториялари ва ёш ихтирочиларнинг қанбадаги умид уқунларида кўймоқда. Бу энг тўғри ва узоқни қўзлаган тарихий қарордир. Зеро, ҳар қандай табиий бойлик бир кун тугаши мумкин, аммо инсон ақлининг, билим ва ижодий салоҳиятининг чегараси йўқ. Учинчи Ренессанс узоқдаги орзу эмас, балки ҳар бир ўқув хонаси, ҳар бир АТ маркази, ҳар бир стартапда ҳозирнинг ўзида қурилаётган ҳақиқатдир. Бугуннинг асосий вазифаси ана шу чексиз имкониятни рўёбға чиқариш учун ёшларға барча шароитни яратиб бериш, уларни доимо қўллаб-қувватлашдир. Ишончимиз комилки, бугунги шижоатли ва ватанпарвар авлод ўз билими, иқтидори ва Ватанға муҳаббати билан Учинчи Ренессанснинг ҳақиқий бунёдкорларига айланади.

Шавкат ТЎРАЕВ,
Тошкент ахборот технологиялари университети проректори,
Ортиқ РЎЗИБОВЕВ,
техника фанлари номзоди, доцент

Туроббек Тўрабеков 1921 йил октябрдан Самарқанд ЧКга ишга олинади. Шундан сўнг Жиззах ВЧК раҳбарлигига тайинланади. 1922 йил баҳорида Самарқанддан Фарғонага кетаётган турк офицери Савурбей афанди Муҳиддин Хўжаевнинг уйида бир кеча меҳмон бўлади. Шу муносабат билан бўлган йиғинда Савурбей советларнинг қизил мустамлакачилик сиёсати ва Туркистонда “босмачиликка қарши кураш” баҳонасида амалга ошираётган қонли хунрезликлари ҳақида сўзлаб беради. Улар “босмачи” деб аслида миллат ва дин учун Туркистон озодлиги йўлида қизил босқинчиларга қарши чиққан ҳар қандай инсон йўқ қилинаётганини айтади. Сўхбатдан дахшатга тушган Туроббек “Унда яқинда ҳаммамиз “босмачи” бўламиз”, деб қичқириб юборади. 1922 йил май ойида совет ҳукуматининг тили бошқа, иши бошқа сиёсатидан норози бўлган Туроббек Тўрабеков Жиззах угормилиция бошлиғи Маъмур Йўлдошев, Жиззах волостижрокўми раиси Абдулкарим Жонсўфиев — жами 10 йилгит куруллари билан миллий истиқлол курашчилари сафига ўтиб кетади. Улар Сангзорда самарқандлик Очилбек билан учрашади. Бу пайтда Зарафшон водийсида Очилбек, Ҳамроқулибек, Матчо беклари ҳамда Ўратепеда Холбўтабек қизил аскарларга қарши жанг қиларди. Т.Тўрабеков, М.Йўлдошев, А.Жонсўфиев 1923 йилгача 200 йилгит билан истиқлолчилар сафида

Туроббек Тўрабеков 1921 йил октябрдан Самарқанд ЧКга ишга олинади. Шундан сўнг Жиззах ВЧК раҳбарлигига тайинланади. 1922 йил баҳорида Самарқанддан Фарғонага кетаётган турк офицери Савурбей афанди Муҳиддин Хўжаевнинг уйида бир кеча меҳмон бўлади. Шу муносабат билан бўлган йиғинда Савурбей советларнинг қизил мустамлакачилик сиёсати ва Туркистонда “босмачиликка қарши кураш” баҳонасида амалга ошираётган қонли хунрезликлари ҳақида сўзлаб беради. Улар “босмачи” деб аслида миллат ва дин учун Туркистон озодлиги йўлида қизил босқинчиларга қарши чиққан ҳар қандай инсон йўқ қилинаётганини айтади. Сўхбатдан дахшатга тушган Туроббек “Унда яқинда ҳаммамиз “босмачи” бўламиз”, деб қичқириб юборади. 1922 йил май ойида совет ҳукуматининг тили бошқа, иши бошқа сиёсатидан норози бўлган Туроббек Тўрабеков Жиззах угормилиция бошлиғи Маъмур Йўлдошев, Жиззах волостижрокўми раиси Абдулкарим Жонсўфиев — жами 10 йилгит куруллари билан миллий истиқлол курашчилари сафига ўтиб кетади. Улар Сангзорда самарқандлик Очилбек билан учрашади. Бу пайтда Зарафшон водийсида Очилбек, Ҳамроқулибек, Матчо беклари ҳамда Ўратепеда Холбўтабек қизил аскарларга қарши жанг қиларди. Т.Тўрабеков, М.Йўлдошев, А.Жонсўфиев 1923 йилгача 200 йилгит билан истиқлолчилар сафида

Инсон кадр-киммат, эъзоз, эътибор топган юртда яшашнинг завқи бoshкача бўларкан. Президентимизнинг “Ўзбекистонда илм-фан, адабиёт, маданият ва санъат соҳаларини ривожлантиришга улкан ҳисса қўшган бир гуруҳ марҳум олим ва ижодкорларни муқофотлаш тўғрисида”ги фармони мустақиллигимизнинг 34 йиллик байрами шодиёнлари арафасида кўплаб оилалар қатори хонадонимизга ҳам кувонч, шодлик олиб келди. Сабаби падари бузрукворим, Ўзбекистон Республикаси халқ шоири Анвар Обиджон “Меҳнат шухрати” ордени билан тақдирланди.

“МЕНГА ШУ ВАТАН, ШУ ХАЛҚ УНВОН БЕРГАН”

Фармон матбуотда эълон қилинган кунёқ хонадонимизга фарғоналик адабиёт ихлосмандлари, раҳматли даданнинг ёру биродарлари, шогирдлари кутлаш учун кириб келди. Ҳалигача “муборак бўлсин”га келётган меҳмонларнинг қадами аригани йўқ. Эҳтиром ва қутловлардан волидам Кароматхон Обиджон ва бутун оила аъзоларимизнинг боши осмонга етди. Давлатимиз раҳбари адабиёт ва санъат намоёндаларига ҳаммиса меҳр ва эҳтиром кўрсатади. Отам ҳаётлик пайтларида ҳам бундай эҳтиромдан кўп ва ҳў баҳраманд бўлиб, доим шукроналар келтирарди. Ҳамон эммада, Президентимиз 2017 йил 3 август куни мамлакатимиз ижодкор зиялилари билан тарихий учрашув ўтказиб, миллий маданиятимиз, адабиёт ва санъатимизни ривожлантириш билан боғлиқ долзарб масалалар, уларни ҳал этиш йўллари, бу йўлда ижодий уюшмалар ва давлат ташкилотлари олдига турган муҳим вазифалар юзасидан атрофлича фикр юритиб, ижод аҳли олдига замон қаҳрамонлари ҳақида бадий асарлар, китоблар ёзиш, фильмлар суратга олиш вазифаларини қўйди. Бу нуфузли анжуманда отам ҳам иштирок этган эди. Шу кунёқ Тошкентдан Фарғонага қайтиб, ушбу сўхбат, давлатимиз раҳбарининг даъватли фикрлари ва бер-

ган топириқларидан илҳомланиб, катта бир асар ёзишга бел боғлади. Уша йиллари отам соғлиғи бир оз ёмонлашиб бораётгандек эди. Лекин ижода иштиёқ билан киришди. Турли соҳаларда муваффақиятга эришган инсонлар, зиёлилар, ёшлар, уста-хунармандлар, қўйинчи, фарғоналик замондош қаҳрамонларни излаб, шаҳару қишлоқлар, маҳаллаларни кезд. Оддий, самимий, дилкаш кишилар билан сўхбатлашди. Бир неча ой тунларни тонгга улаб, тўлган манбаларни қозоғга тушириб, “Фарғоналик-

ҳамманинг беэиён Эронга ўтишига эришади. Туроббек Машҳадга бориб, 1927 йилгача турли ишлар билан машғул бўлди. Муфти Садриддинхоннинг олдига тез-тез бориб, ахволдан хабар олиб турарди. Ақаси Ҳазратқул Сарахсда Абдулла Сориев деган кишининг хизматига кириб ошпазлик қилади. Туроббек Тўрабеков ватадошлар билан алоқани ушлаш учун шаҳарда этиқдўзлик, сакхрода туркман туяқшларига ёзарлик (мирзалик) қилади. Ҳатто муфти Садриддинхоннинг сўрови билан 1927 йил март ойида махфий тарзда ватанга қайтиб, бир муддат яшагач, яна Эронга боради. Туроббек Туркистонда кўрган-кечирганлари тўғрисидаги ёзувларини Заки Валидий Тўғон ҳамда Мустафо Чўқайга юборади. Унинг ахбороти “Янги Туркистон” газетасининг 1927 йил 5-6-сонида мақола сифатида чоп этилади ва унда советларнинг барча кирдиқорлари фoш қилинган эди. Берлиндан Истанбулга келган

Аҳмад Закий Валидий Туроббекка бир неча бор хат йўллаб, Европага бориб Мустафо Чўқай билан Туркистон истиқлоли масаласини Миллатлар лигасига олиб чиқишда ёрдам беришини сўрайди. Бироқ шу кунларда қишлоқдоши мулла Абдурахмон Бойқўзиевнинг ёлгон билан тўла хати Туроббек Тўрабековга етиб боради. Унда қизил аскарлар томонидан қанча болалар ва аёл-қизлар қамoққа олингани, агар қишлоққа қайтмаса, ҳаммасини қатл этишлари битилган эди. Туроббек дўстлари билан розиллашиб, Ватанга қайтишини маълум қилади. Дўстларининг “Балки бу ҳийладир”, дейишига қарамай, душмanning нақадар разил ва ваҳшийлигини билгани учун фикридан қайтмайди. Жигарлари Усмонбек, Ҳазратқул эса укаси Туроббекка эргашади.

1928 йил августда Туроббек акалари Усмонбек, Ҳазратқул билан СССРга қайтиб келади. Маълум бўладикки, хат ёлгон, фақат

Фахр

лар” номли эссе-сафарнома жанридаги асарни дунёга келтирди. Асар 2018 йилда чоп этилиб, кенг китобхонлар томонидан юқори баҳоланди.

Китоб нашрдан чиққанида отам анча бетоб бўлиб қолганди. Ҳали сиёҳи қуриб улгурмаган китобдан бир нусхасини қўлига оларкан, “Менга шу ватан, шу халқ “Ўзбекистон Республикаси халқ шоири” деган катта унвон берган. Ана энди ижодкор сифатида юзим ёруғ бўлди”, дея жуда суюнганди. Мазкур китоб отам ижоди гулшанида ёзилган охириги асар бўлиб қолди. 2020 йилда коронавирус пандемияси пайтида дарди оғирлашиб, бу фoний дунёни тарк этди. Шукрки, унинг ижодий мероси, сара асарлари барҳаёт.

Авалло фарзанд, қолаверса, шогирд сифатида отамнинг ёнида жуда кўп йиллар, деярли умрининг охириги дақиқаларигача бирга бўлдим. Ундан яхши фазилатлар, хислатларни ўрганишга ҳаракат қилдим. Кузатиш ва хулосаларни шу эдикки, у кишининг ижодида бош мавзу ватанпарварлик, одамийлик, содда ва самимийлик биринчи ўринда турган. “Мешполум”дан тортиб, “Онамнинг мамлакатини” асаригача, “Баҳромнинг ҳикояси”дан тортиб, “Фарғоналиклар” китобигача ана шу гоя билан сугорилган эди. Бу асарларнинг ҳар бир варағи, ҳар бир сатри ўқувчини ватанини севиш, унга муносиб бўлишга ундайди.

Отам табиятан жуда камтарин, ортиқча мактанишдан узоқ, кўп гапиришдан кўра кўп ёзишни маъқул кўрадиган инсон эди. Бутун умр шундай камтарона яшадан ижод қилди. Аммо ўзбек адабиётига 60 га яқин турли жанрдаги китобларни маънавий мерос қилиб қолдирди.

Йиллар силсиласида отамдан айрилганимизга беш йил бўлса-да, ундан қолган маънавий бойлик қадри асло унутилганини йўқ. Президентимиз бу маънавий меросни янада юқори баҳолаб, юксак эътибор, эҳтиром кўрсатгани учун онам ва барча оила аъзоларимиз номидан чуқур миннатдорлигимизни билдирмаган.

Баҳром ОБИДЖОН, журналист

ТЎҒРИ ВА ХАТОСИЗ НАШРЛАР УЧУН ЖОНБОЗЛИК — ВИЖДОНИЙ БУРЧИМ

Ҳар қандай олимнинг илмда танлаган йўли бўлади. Бу йўл умрининг бош мақсадига асосланади. Камина, аввало, бадияят илми билан шугулланиб, 1972 йилда “Шеър санъатлари” номли қўлланма ёздим. Бу китоб Ўзбекистон ва Тожикистоннинг ўзбек адабиётига дахлдор профессор-ўқитувчилари, талаба ва ўқувчиларига 25 йил хизмат қилди.

1972 йилдан матншуносликка киришдим. Ўша йили Навоий, Оғаҳий ва Муқимий асарлар нашрининг ҳар бир китобидан минглаб матн нуқсонни топиб, умримни шу соҳага бағишлагача чоғландим. Натияжада лугатшунос, бoбурушнос, навоийшунос, табибчи олим сифатида шаклландим. Ўзбек мумтоз адабиётининг 16 та намунасини араб ёзувидан кирилл ва лотин алифбосига кўчирдим, Навоий ва Бобур асарларини аслият ва ҳозирги тилга ўгириб, қайта-қайта тўғрилаб, нашр эттирдим. 1978 йилда профессор Ҳамид Сулаймонов мени бир “Жигули” баҳосидан юқори пул — 8000 сўм билан муқофотлаган. Бобур фондининг халқро “Бобур” муқофоти билан тақдирландим. 2018 йилда “Ўзбекистонда Республикасида хизмат кўрсатган маданият ходими” унвонига муносиб кўрилдим.

Куни кеча эса Президентимиз — китобхонлик ва китобсеварлик байроқдори камтарин хизматимни “Меҳнат шухрати” ордени билан тақдирлади. Ҳаётдаги олий мақсадим: мумтоз адабиёт намуналарини тўғри ҳолатда нашрга тайёрлаш, халқимизга ҳозирги ўзбек тилида Навоий ва Бобур асарларини аёло табдилда етказиб бериш ва китобсеварликка ёшларни жалб этиш каби хизматларим Президентимиз назарига тушганидан беҳад мамнунман. Қолаверса, хорижлик адабиётшунослардан

Ваҳоб РАҲМОНОВ, Гулистон давлат университети профессори, “Меҳнат шухрати” ордени соҳиб

ҳам кутловлар келяпти. Жумладан, туркиялик бoбурушнос олима Танжу Арал Сейҳан мени “Меҳнат шухрати” ордени билан самимий муборакбод этди. Олима, шунингдек, мамлакатимизда ижод аҳли юксак қадрланишини алоҳида эътироф қилди. Аслида, инсон учун ўзининг ютуқлари ҳақида гапириш жуда ноқулай, яъни хисолатли. Шундай бўлса-да, 2019-2020 йилларда энг юқори натижа билан ишлашга муваффақ бўлдим дея айта оламан. Чунончи, шу икки йилда 14 та мумтоз адабиёт намуналари ва “Шеър санъатлари” китобимни нашрга тайёрлаб, давлатга тегишли ва хусусий нашриётларда чоп эттирдим.

2006 йилдан 2020 йилга қадар Алишер Навоий “Хамса”си дostonлари беш маротаба

ёш гўдак безуноҳларнинг бошлари билан ўз бошимни тортдим. У ёш гўдакларнинг бошлари оғир келди. Унинг учун инсоният виждоним мазкурлар учун жонимни қурбон қилишга амр ва фармойиш этди. Шу сабабли ҳақ ва адолат қонунига итоат қилдим. Буюк шавақ ва хаваслар билан умид боғладимиз Ватан муқаддаси тарк охиратга сафар қилишга қарор бердим. Бўйнимиза юкланган вазифани тўғрилик билан адо қилдим ҳамда мардлик билан жон бераман. Менинг маслақдошларим ташаббусотиси деб айб қилмасунлар, мен муқаддас гоя йўлида жон бердим. Мендан кейинги авлодлар менинг жасадиمنى босиб ўтсинлар, яъни дунёда ҳар бир нарсадан ортиқ суйган Ватаним ва миллатимнинг истиқлоли учун жон берсунлар. Сизга ва ўртоқларимга абадий салом. Мард ва жасур қилишга ярашкан қаҳрамонлик билан курашиб гoлиб келмай ёхуд қўлимдан ҳар бир нарсам келди, ёлғуз номусим қолди деб шонли ва шарафли тариха нуҳоят беринг, йигитнинг вазифасидур. Мен мағлуб бўлсам-да, номусим қолди. Яйашсан келажакдаги Туркистон истиқлоли! Ёш гўдакларни сизга топширдим, тарбия қиларсиз. Мендан рози бўлинг. Асло хафа бўлмайсиз. Рухимни шод қилин. Алvido.

Укангиз Туроб Тўрабек ўғли”.

Туроббек учун тушунарсиз кунлар узоқ давом этмади. 1929 йилнинг кузида Мунавварқори Абдурашидхонлов ва унинг “Миллий иттиҳод” ташкилотига қарши очилган сохта жиноят иши доирасида жаззхлик 30 дан ортиқ зиёли қамoққа олинди. Улар йиллаб турманинг қоронғи, зах хоналарига мислсиз қийноқларга солинди. “Жиноят иши”ни эса ўзлари қандай исташса, шундай қилиб битиб ташланди.

1932 йил 14 октябрь кунини ОГПУ Ўрта Осиё бўлими томонидан жами 30 киши — Туроббек Тўрабеков билан бирга акалари Усмонбек ва Ҳазратқул, Муроджон Файзуллин, Муҳиддин Хўжаев, Муродхон Алоқўжаев, Исҳоқ Холмухаммедов, Тошбек Дўстбеков отувга, қолганлари ўн йиллаб қондагларига ноҳақ ҳукм қилганди. Ҳатто ёвузлар билан ҳамкорлик қилган Абдурахмон Бойқўзиев ҳам эрта бир кунни сотиб қўймасин деб отиб ташланди.

Ватан озодлиги йўлида қўлига қурол тутиб, қизил аскарлар билан мардонавор жанг қилган Туроббек, оғалари Усмонбек, Ҳазратқул Тўрабековлар ва дўстлари 2022 йил 19 декабрь кунини Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан оқланди.

“Янги Ўзбекистон” ва “Правда Востока” газеталари таҳририяти” ДМ

МУАССИС:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Салим ДОНИЁРОВ

Таҳририятга келган қўлёмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета таҳририят компьютер марказида саҳифаланди. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “ШАРҚ” НМАК масъул. Босмахона телефони: (71) 233-11-07.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2022 йил 13 январда 1047-рақам билан рўйхатга олинган. **Нашр индекси** — 236. **Буюртма** Г-846. 34930 нусхада босилди. **Ҳажми** — 3 табоқ. **Офсет** усулида босилган. **Қоғоз бичими** А2. Баҳоси келишилган нархда.

“ШАРҚ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Навбатчи муҳаррир: Беккул Эгамқулов Мусахҳис: Аслиддин Абдурақов Дизайнер: Хуришд Абдуллаев

Манзилнинг: 100060, Тошкент шаҳри, Шаҳрисабз кўчаси, 85-уй

ЎЗА яқуни — 23:55 Топишилди — 00:15